SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

Årsredovisning
1972

Koncernens organisation

VD	B. Rydin
VD s stf	S. Kastrup 1:e VVD
» fr 1974	B. Wahlström VVD

KONCERNSTAB

LÅNGTIDSPLANERING OCH FÖRETAGSUTVECKLING

R. Hellerqvist VVD

FINANSIERING OCH EKONOMI

B. Schéle VVD
Förvaltnings AB Aeolus

ADMINISTRATION OCH ORGANISATION

E.-G. Burman

SEKRETARIAT OCH INFORMATION

B. Haslum

SERVICEENHETER

CENTRAL FORSKNING

PATENT

PROJEKTERING

BUDGET OCH REDOVISNING

DATA

DISTRIBUTION

INKÖP

ADM. SERVICE OCH ORGANISATION

BOSTÄDER

JURIDIK OCH FASTIGHETER

PERSONAL

DIVISIONER OCH RESULTATOMRÅDEN

EMBALLAGE
B. Wahlström

RO Nordliner
SCA Emballage AB
Pap. Léon Clergeau SA
Colon Emballage A/S 50 %

TRYCKPAPPER
B. Norberg

Press Paper Ltd	16,1 %
Sodipel S.A.R.L.	16,7 %
Papiers Nordiques S.A.R.L.	10,0 %
Scan Zeitungspapier A.G.	9,0 %

CELLULOSA OCH KRAFTPAPPER
J-S. Enander

RO Cellulosa
RO Kraftpapper
RO Kemiska produkter
Sancella Ltd
Bergviks Hartsprod AB 48 %

TRÄPRODUKTER
R. Dahlberg, S. Westin

RO Trävaror
Nehim, Amsterdam
RO Board och Plywoodprodukter

SKOG
C. Jähkel

BÅLFORSENS KRAFT AB
B. Möller

Korsselbränna AB 50 %, Edsele Kraft AB 50 %, Stensjöns Kraft AB 50 %
Piteortens El Distr AB 50 %, Bergeforsens Kraft AB 40 %, Blåsjöns Kraft AB 25 %, Brännälvens Kraft AB 19 %, Hjälta AB 15 %, Harrsele AB 13 %

SUNDS AB
J-E. Bladh

RO Maskiner för cellulosa-, pappers-, board-, viskos- och stålindustrin
RO Maskiner för wellpapp- och förpackningsindustrin
RO Maskiner för plastindustrin

Försäljningsbolag i London, Paris, Sao Paulo och Wien

FÖRSÄLJNINGSBOLAG

För cellulosa, papper och trävaror i Amsterdam, Bryssel, Hamburg, London och Paris

INTRESSEFÖRETAG

Ansvarig:
B. Wahlström

Papierwerke Waldhof Aschaffenburg A.G.	26,2 %
Papelera Navarra S.A.	50 %
Patrician Paper Co Ltd	22 %

SVENSKA CELLULOSA AKTIEBOLAGET

Årsredovisning 1972

Styrelse

Ordinarie ledamöter	*Suppleanter*
Teknologie doktor Tore Browaldh, ordf.	Direktör Per Ekström
Direktör Nils Berggren	Direktör Sverker Kastrup
Godsägare Robert Francke	
Direktör Kurt Hellström † 21.7	
Generaldirektör Sten Wåhlin	
Direktör Eije Mossberg t.o.m. 30.11 verkställande direktör t.o.m. 30.11	
Direktör Bo Rydin verkställande direktör fr.o.m. 1.12	

Revisorer

Ordinarie	*Suppleanter*
Aukt. revisorn C.O. Dahl	Aukt. revisorn Jarl Lindeberg
Aukt. revisorn Reinh. Geijer	Aukt. revisorn Jan Johanson
Aukt. revisorn Tore Henckel	Aukt. revisorn C. H. Witt

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålles å Svenska Handelsbankens huvudkontor, Arsenalsgatan 11, Stockholm, tisdagen den 15 maj 1973 kl. 10.00. Aktieägare, som vill deltaga i förhandlingarna å stämman, skall icke blott vara införd i aktieboken utan även anmäla sig hos styrelsen senast kl. 13.00 fredagen den 11 maj 1973. Sådan anmälan skall göras till bolagets huvudkontor med postadress 851 88 Sundsvall.
Styrelsesammanträde, varom förmäles i 39 § aktiebolagslagen, hålles å bolagets kontor i Sundsvall fredagen den 11 maj 1973 omedelbart före anmälningstidens utgång.
Utdelning, som bolagsstämman beslutar, utbetalas mot kupong nr 28 fr o m onsdagen den 16 maj 1973 hos Svenska Handelsbanken.

SCA-koncernen 1969—1972

		1969	1970	1971	1972
Omsättning	mkr	1.370	1.468	1.501	1.567
Rörelsens bruttoöverskott	„	268	290	262	262
Avskrivningar enligt plan	„	−119	−121	−126	−131
Pris- och värderingsdifferenser	„	−4	+24	+15	+10
Finanssaldo	„	−66	−60	−63	−61
Ersättning för räntor, skatter m m till intresseföretag	„	−18	−18	−21	−22
Resultat före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter	„	61	115	67	58
Beräknad skatt härå [1]	„	−25	−48	−23	−19
Justerad vinst	„	36	67	44	39
Justerad vinst per aktie	kr	9:90	18:30	12:10	10:60
Utdelning per aktie	kr	8:-	8:-	8:-	8:-
Aktiens kursnotering på Stockholms Fondbörs					
Högst under året	kr	150:-	139:-	114:-	126:-
Lägst under året	kr	106:-	103:-	84:-	97:-
Investeringar	mkr	87	228	164	167

Balansräkning

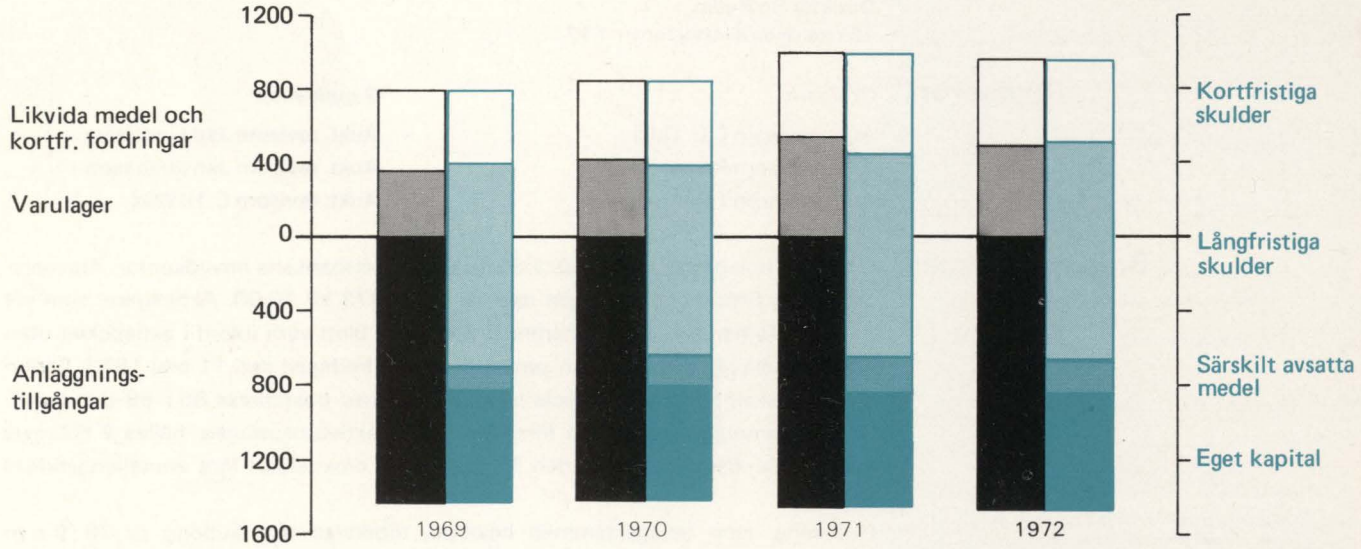

1) Skatten är beräknad enligt formeln: S + 0,54 [R−(S + V)]
där S = skatten enl. vinst- och förlusträkningen,
R = resultatet före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatter,
V = redovisad vinst enligt vinst- och förlusträkningen.

Styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning

för verksamhetsåret 1972

Förvaltningsberättelse

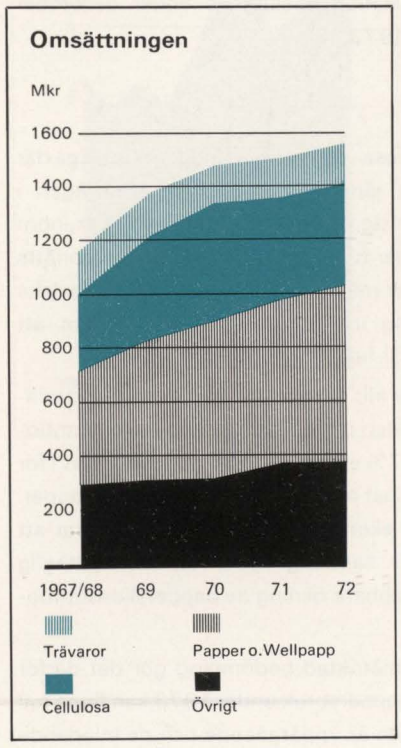

SCA-koncernens omsättning uppgick efter avdrag för interna leveranser till 1.567 milj kr. Beloppet överstiger 1971 års omsättning med 66 milj kr. 75% av omsättningen representerar leveranser till kunder utanför Sverige. Motsvarande procenttal var föregående år 77.

Efter en förbättring av affärsläget särskilt inom moderbolagets rörelsegrenar under årets sista månader överstiger koncernresultatet väsentligt vad som förutsågs i den per den 31 augusti upprättade delårsrapporten. Efter avskrivningar enligt plan, utdelningar och finansiella poster kvarstår före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och avsättning till skatter ett överskott av 58 milj kr. Motsvarande siffra var år 1971 67 milj kr efter anpassning till en i 1972 års vinst- och förlusträkning genomförd, i bokslutskommentaren närmare berörd omplacering av prisfluktuationsnettot.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår oförändrad utdelning till moderbolagets aktieägare med 8 kr per aktie.

Den allmänt väntade förbättringen av marknadsläget för skogsprodukter i Västeuropa under 1972 blev verklighet först sent under året. Av de följande detaljerade redogörelserna för utvecklingen inom de olika resultatområdena framgår att mönstret — med undantag för kraftliner, där uppsvinget kom redan 1971 — var enhetligt: en tryckt marknad under årets första del lättade under höstmånaderna. Den förbättrade efterfrågan gav utrymme för prishöjningar, som i några fall kunde introduceras redan under 1972, i andra först från ingången av 1973.

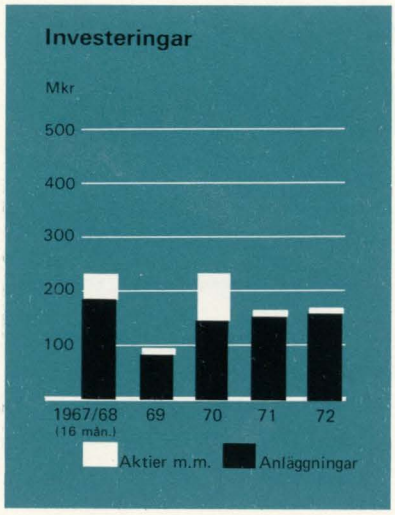

Värdet av moderbolagets leveranser, där skogsprodukterna utgör den helt dominerande delen, uppgick till 1.202 milj kr, vilket betyder en ökning med 54 milj kr från 1971. Resultatet före extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatteavsättning uppnådde efter den tidigare berörda upphämtningen under årets sista månader en nivå nära föregående års.

Den under hela året rådande labila situationen på valutamarknaden hade en betydande negativ inverkan på framför allt moderbolagets resultat. Till en mindre del yttrade sig detta i förluster på utestående fordringar och ingångna kontrakt. Av långt större betydelse var den kvardröjande effekt på prisläget som växelkursförändringarna medförde. Den devalvering av dollarn som skett under senare delen av 1971 hade medfört en prissänkning i svensk valuta om ca 7% på en stor del av SCA:s leveranser av skogsprodukter och denna prisförsämring accentuerades genom fortsatt successiv kurssänkning under 1972. Den ökade konkurrenskraft som de amerikanska producenterna härigenom erhöll utgjorde i förening med den låga efterfrågan som rådde under större delen av året en effektiv spärr mot de kompenserande prishöjningar som ur svensk synpunkt var erforderliga. I fråga om cellulosa, där förhållandet var mest uttalat, kunde vissa prishöjningar genomföras först från början av 1973. Även pundkursens nedgång hade kännbara följder i prisavseende för vissa produkter. Det är självfallet icke möjligt att exakt ange den totala inverkan av växelkursändringarna, men försiktiga beräkningar antyder att de nedsatte moderbolagets rörelseresultat med storleksordningen 40 milj kr.

Av de genom dotterbolag bedrivna rörelsegrenarna hade kraftrörelsen ett framgångsrikt år med förbättrat resultat. Wellpapprörelsens svenska del förbättrade likaledes sitt resultat, som dock icke nådde en tillfredsställande nivå. De franska wellpappfabrikerna fortsatte sin utveckling mot högre omsättning och vinster. Verkstadsrörelsen led av den av konjunkturskäl ringa investeringsbenägenheten inom cellulosa-, pappers- och wellpappindustrierna och fick vidkännas en stark resultatförsämring.

Koncernens investeringar i fastigheter och anläggningar uppgick till 158 milj kr, varav 128 inom moderbolaget. Härjämte anskaffade Bålforsens Kraft AB kraftservitut för 7 milj kr. En betydande del av investeringsverksamheten berörde mindre projekt av rationaliseringskaraktär samt avslutande arbeten på anläggningar som redovisades i föregående års förvaltningsberättelse. Av investeringssumman avsåg ca 27 milj kr miljövård.

Inga mera betydelsefulla förvärv av intressen i utomstående företag gjordes.

Betydande förändringar i koncernens organisation beslutades under december månad med ikraftträdande från ingången av 1973.

Allmänna utsikter för 1973

Vid 1973 års ingång befinner sig världens cellulosa- och pappersindustri i ett läge där det tidigare överskottet i produktionskapacitet, jämfört med rådande efterfrågan, i betydande grad utjämnats. Mest påtagligt gör sig denna förbättring märkbar inom flertalet produktgrupper av papper och papp, där full sysselsättning redan uppnåtts eller är nära förestående. Inom cellulosaområdet måste i varje fall den skandinaviska industrin avvakta en fortsatt efterfrågeökning innan visshet föreligger om att existerande produktionsresurser kan komma till fullt utnyttjande.

Till denna positiva utveckling har hittills framför allt bidragit det starka konjunkturläget i USA och den stimulans detta medfört för den amerikanska papperskonsumtionen. Denna bedömes under 1972 ha ökat med 7% eller omkring 4 milj ton, varav i för SCA väsentliga produktgrupper 1 milj ton kraftliner och 600.000 ton tidningspapper. Det kan anses sannolikt att den amerikanska ekonomiska aktiviteten kommer att ligga på en fortsatt hög nivå under 1973 samtidigt som en mer påtaglig konjunkturuppgång i Europa bör leda till en snabbare ökning av papperskonsumtionen även här.

Såväl det aktuella marknadsläget som en framåtriktad bedömning gör det därför sannolikt att tillverkningen vid SCA:s samtliga pappersbruk under 1973 kan finna full avsättning. Prisutvecklingen på världsmarknaden är uppåtgående och de inledande

affärerna kring årsskiftet såväl i kraftliner som i tryck- och kraftpapper har bekräftat detta. Även cellulosapriserna höjdes från det nya årets ingång men tills vidare kan vissa begränsningar av tillverkningen dock icke uteslutas.

Som en följd av de föregående årens tryckta pris- och marknadsläge är utbyggnadstakten inom världens cellulosa- och pappersindustri osedvanligt låg under de två år som närmast kan överblickas. Med nuvarande knappa marginaler mellan kapacitet och konsumtion bör marknadsbalansen därför kunna bestå eller marknaden ytterligare förstärkas även vid en relativt måttlig efterfrågeökning.

Vad gäller koncernens övriga rörelsegrenar, synes kraftrörelsen under 1973 kunna räkna med en kraftomsättning och ett resultat i nivå med 1972 års. Verkstadsrörelsens utsikter beror i stor utsträckning på huruvida förbättrade konjunkturer kan stimulera till ökade investeringar inom skogsindustrin, som är den största avnämaren av Sunds AB:s produkter. En resultatförbättring i jämförelse med 1972 förutses emellertid. Även wellpapprörelsen bör kunna se fram mot ett bättre år än 1972.

Tillsammantagna tyder dessa utsikter på att koncernens resultat för år 1973 trots oundvikliga kostnadsökningar kommer att klart överstiga det under 1972 uppnådda. Reservation måste dock göras för de växelkursförändringar som inträffat under de första månaderna av 1973, och vilkas konsekvenser ännu icke helt kan överblickas.

Skogsbruk och virkesanskaffning

Fördelning på olika ursprung av under året anskaffat industrivirke i milj m^3f:

	1972	1971
Avverkning på egen skogsmark	2,22	2,56
Avverkning av inköpta rotposter	1,21	1,65
Inköp av leveransvirke	1,77	1,35
Total virkeskvantitet	5,20	5,56

Virkesfångst (milj. m^3f)

Den från SCA:s egna skogar uttagna virkeskvantiteten uppgick till ca 2,2 skogskubikmeter virke per hektar produktiv skogsmark. Detta motsvarar ungefär 85% av beräknad tillväxt per år. Den i förhållande till 1971 sänkta avverkningen på egen skogsmark förklaras till stor del av att bolaget tillfälligt icke kunde tillvarataga björkmassaveden för tillverkning av cellulosa.

Leveransvirkespriserna för perioden 1.9.1972–31.8.1973 höjdes i jämförelse med föregående år. Höjningen uppgick för furusågtimmer till 8:- kr/m^3 to (ca 7%), för gransågtimmer till 6:- kr/m^3 to (ca 6%), för obarkad tall- och granmassaved till 1:- kr/m^3 f (ca 2%). För obarkad lövmassaved blev priset oförändrat.

Tillgången på skogsarbetskraft var tillfredsställande under hela året. En ovanligt gynnsam vinter underlättade huggningsarbetet och terrängtransporterna med traktor.

Produktiviteten i skogsarbetet var under 1972 ungefär densamma som 1971, vilket innebär att dagsverksåtgången per skogskubikmeter från egna avverkningar utgjorde 0,13 mot 0,15 under 1970.

Kostnaderna för skogsvård inklusive gödsling av skogsmark uppgick till 17,5 milj kr mot 16,9 milj kr år 1971. Skogsodling utfördes på 10.900 hektar och skogsgödsling på 22.800 hektar. Dessa åtgärder omfattade under 1971 10.000 respektive 30.000 hektar.

Det permanenta skogsbilvägnätet på bolagets marker utbyggdes för 3,6 milj kr att jämföra med 4,0 milj kr under 1971.

Investeringarna i maskiner och inventarier uppgick till 16,0 milj kr. Föregående år investerades 18,3 milj kr.

SCA deltog under året på olika sätt i den skogliga miljödebatten för att öka allmänhetens kunskaper om och förståelse för de moderna arbetsmetoderna i skogsbruket. Genom massmedia och föredrag, vid skogsexkursioner och offentliga diskussioner presenterades arbetsmetoderna i dagens skogsbruk i syfte att visa hur

modernt skogsbruk inom SCA bedrives på sådant sätt, att den norrländska skogsmarken kan fylla sin uppgift att producera industrivirke med bibehållen god naturvård.

Inom den skogliga arbetsmiljön inriktades SCA:s insatser särskilt på att förbättra arbetarskyddet och företagshälsovården. En utökad utbildning av skyddsombud ägde rum och ombudens antal ökades. Även skyddskommittéernas verksamhet intensifierades. Olycksfallsfrekvensen bland skogsarbetarna fortsatte att sjunka. Under 1972 uppgick antalet olycksfall per en miljon arbetstimmar till 83 mot 94 under 1971. Företagshälsovården för de skogsanställda har under de senaste åren successivt byggts ut och omfattar fr o m 1972 samtliga anställda.

Virkesterminalen i Töva, där det järnvägstransporterade virket inom Ljungans och Indalsälvens ådalar samlas ihop och sorteras. Terminalen har under 1972 byggts ut med ett andra sorteringsverk.

Cellulosa och emballagepapper

Blekt sulfat
Cif-priser på Storbritannien
Kr/enhet

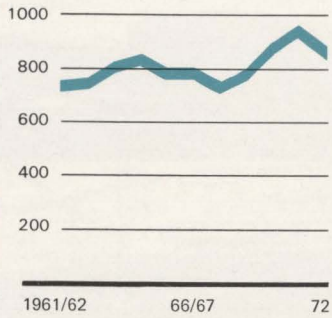

Kraftliner
Cif-priser på alla marknader
Kr/enhet

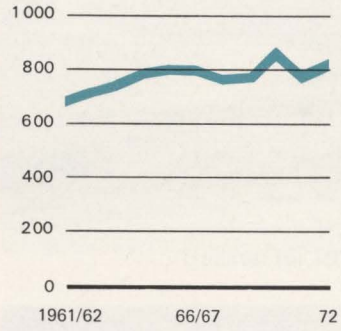

Cellulosa	1000 ton
Tillverkning, totalt	868 (– 5)
Tillverkning, avsalu	517 (– 7)
Leveranser	501 (+39)

Kraftpapper	1000 ton
Tillverkning	85 (+11)
Leveranser	84 (+11)

Kraftliner	1000 ton
Tillverkning	210(+ 4)
Leveranser	207(–18)

Cellulosamarknaden fortsatte under det gångna året att präglas av brist på balans mellan tillgång och efterfrågan, även om en viss återhämtning av leveransvolymen kunde ske.

Konjunkturuppgången i USA medförde där en betydande förbättring av efterfrågan jämfört med föregående år. Även i Västeuropa ökade efterfrågan. Ökningen blev dock av mindre omfattning än i USA och inträdde senare under året. Trots något större leveranser än 1971 – för SCA:s del uppgick ökningen till 8% – förblev leveransnivån dock alltför låg för att absorbera de höga lagren vid årets början och de betydande kapacitetstillskotten. SCA liksom många andra producenter i såväl Nordamerika som Skandinavien nödgades därför vidtaga avsevärda produktionsinskränkningar för andra året i följd. Utvecklingen ger anledning till konstaterandet att de två senaste åren representerar den djupaste och längsta avmattning i efterfrågan på cellulosa som förekommit under efterkrigstiden. Produktionsinskränkningarna genomfördes för SCA:s del utan att personalpermitteringar behövde tillgripas.

Marknadssituationen under förra delen av året framkallade en viss press på prisnivån, vilket i förening med sänkningen av dollarns växelkurs ledde till att medelpriset för 1972 låg 11% under föregående år. Den efter hand ökade aktiviteten på marknaden skapade emellertid förutsättningar för vissa prishöjningar, som införts från början av 1973.

Vid sulfatfabriken i Östrand påbörjades under det gångna året installationen av en barrmassatvätt. Kapaciteten beräknas till 600 ton per dygn. Tvätten, som blir en fyrstegstvätt, levereras av dotterbolaget Sunds AB.

Svartviks sulfitfabrik gick med en betydande förlust år 1972. Då föreliggande prognoser visade att förlusten skulle upprepas under följande år, fattades i oktober 1972 beslut om nedläggning av fabriken under sommaren 1973.

Efterfrågan på **kraftpapper** var dämpad under första kvartalet 1972, men ökade successivt under året, och det därmed förbättrade orderläget möjliggjorde fullt kapacitetsutnyttjande vid Vivstavarvs pappersbruk. Den totala produktionen under 1972 blev ca 11.000 ton högre än året dessförinnan. Medelpriset blev något högre än 1971 och lönsamheten förbättrades.

Marknaden för **kraftliner** visade under hela året 1972 en mycket god balans. Från Västeuropa kunde dock tillfälligt en lägre orderingång förmärkas under höstmånaderna. Detta torde ha haft sin grund i ökat leveranstryck från de nu igångkörda nya kraftlinermaskinerna i Skandinavien och även i en viss lageravveckling hos kunderna. För USA och resten av världen kan man från mitten av 1972 fram till årsskiftet i viss mån tala om en bristsituation. I första hand beror detta på en utomordentligt starkt ökad wellpappkonsumtion i USA, med spridningseffekter till Västeuropa. Genom denna efterfrågeutveckling blev det möjligt att under året höja priserna med i genomsnitt 6% i förhållande till 1971.

Utsikter för 1973

I fråga om cellulosa ger, som tidigare framhållits, den fortsatt starka konjunkturen i USA, den påbörjade konjunkturuppgången i Europa och den relativt ringa volymen av kapacitetstillskott anledning till en ljusare bedömning av efterfrågeutvecklingen för år 1973 i förhållande till 1972.

På kraftlinerområdet bedöms förutsättningarna goda för att det gynnsamma marknadsläget skall bestå under 1973, trots att nya produktionsenheter redan tagits eller kommer att tagas i bruk i både Nordamerika och Europa. Priserna, som ännu ej uppnått samma nivå som före den senaste konjunkturnedgången, kan härigenom förväntas bli mera tillfredsställande.

Av 1972 års investeringar avsåg 27 milj kr miljövårdsåtgärder. Ett av de genomförda projekten omfattade anläggning av en andra sedimenteringsbassäng vid Östrands sulfatfabrik för utbyggd rening av det fiberhaltiga avloppsvattnet vid Östrand och Wifstavarfs Bruk.

Ortvikens tidningspappersbruk i Sundsvall, vars kapacitet ytterligare kommer att ökas. Genom ombyggnad av en av brukets tre tidningspappersmaskiner ökas under 1973 kapaciteten med ca 40.000 ton/år till ca 380.000 ton/år.

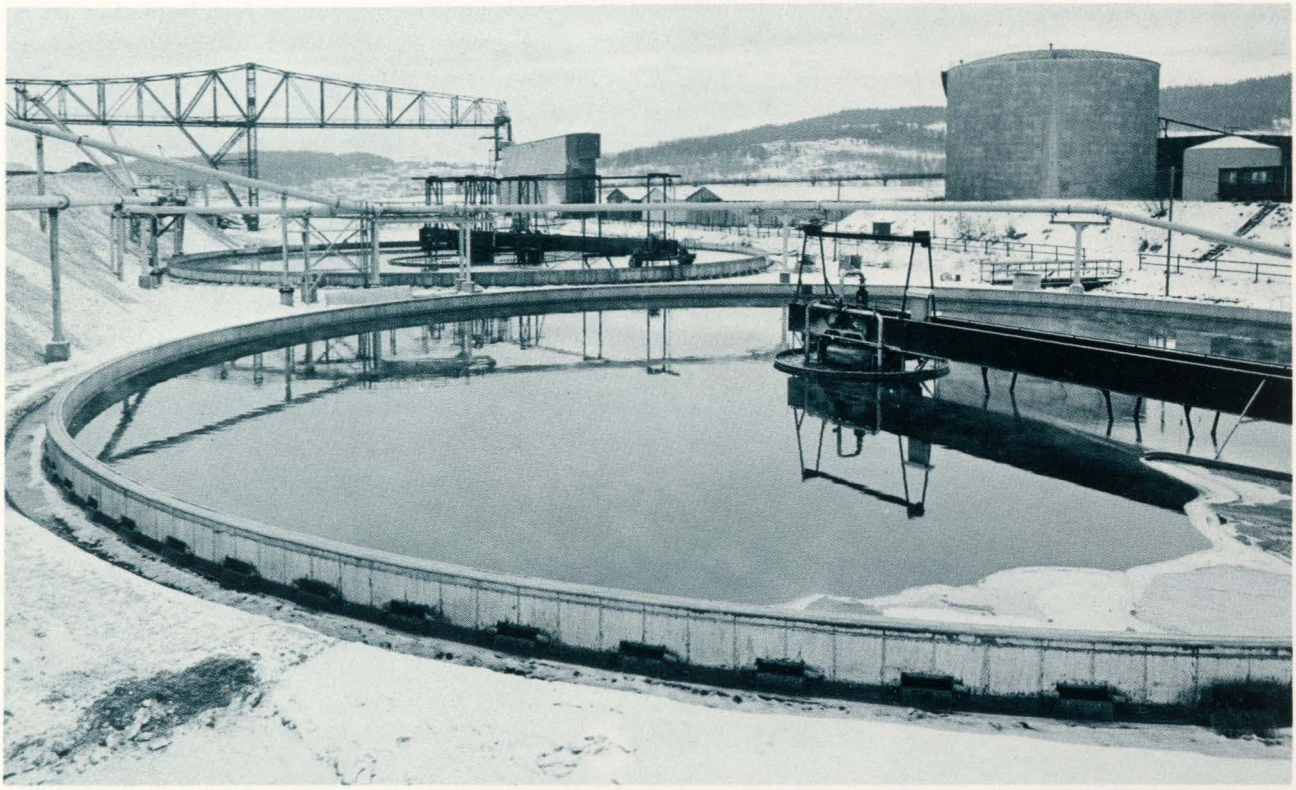

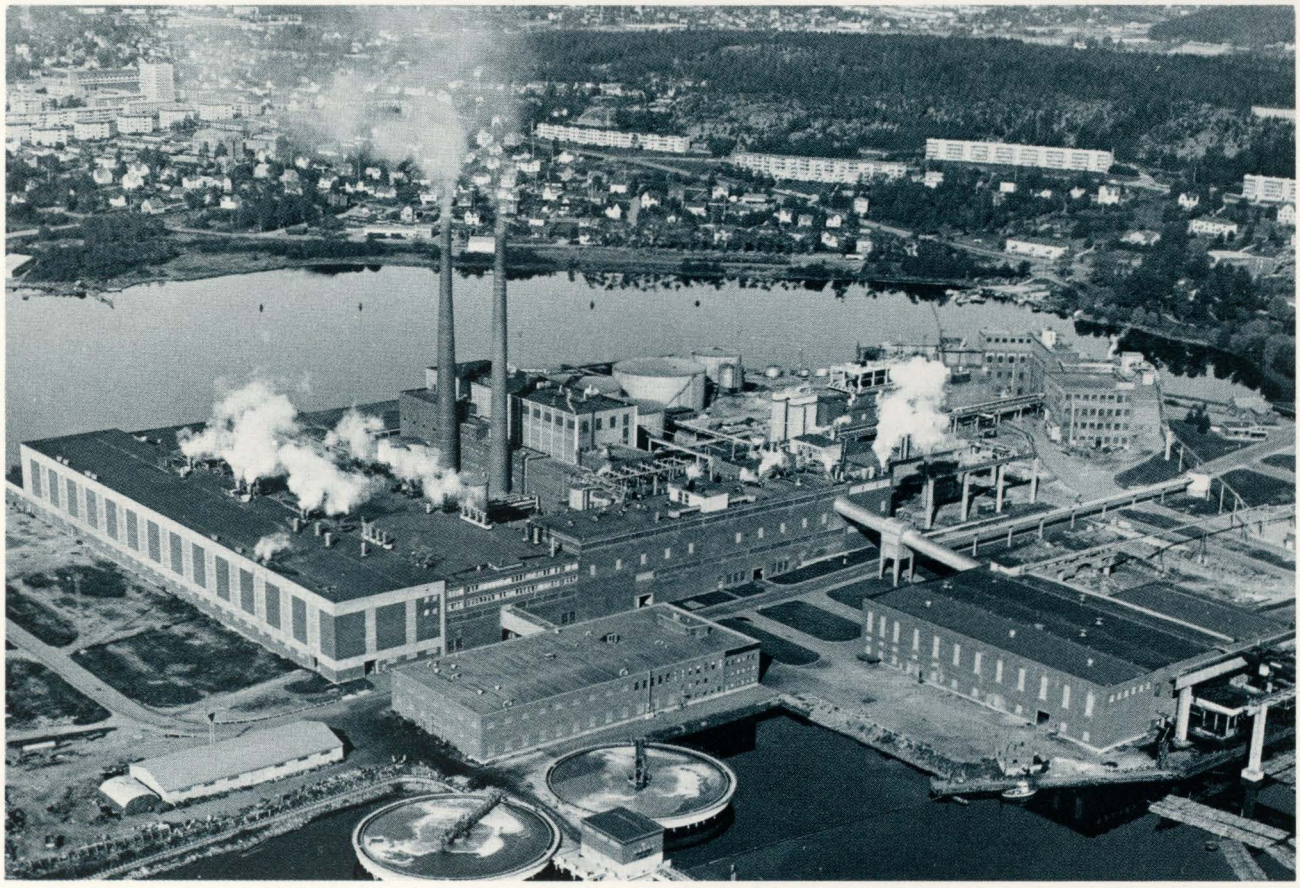

Tryckpapper

Den av stagnerande konsumtion och ökande produktionskapacitet förorsakade rubbningen av världsbalansen för tidnings- och journalpapper under 1971 fortsatte att dominera marknadsbilden även under det inledande skedet av det gångna verksamhetsåret. Prisutvecklingen var oenhetlig allt efter det på olika marknader skiftande konkurrensläget. Vissa av bristande ordervolym betingade tillverkningsstopp kunde icke undvikas under denna period. Även i detta fall genomfördes driftsinskränkningarna utan att sysselsättningen av berörd personal påverkades.

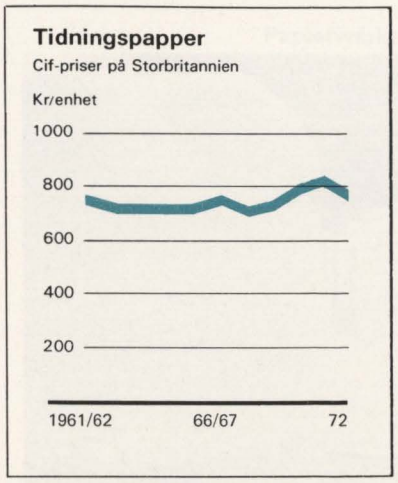

Tryckpapper	1000 ton
Tillverkning	354 (+ 4)
Leveranser	365 (+26)

Under intryck av den positiva konjunkturutvecklingen i USA inleddes emellertid snart en markant konsumtionsuppgång i detta land. Denna fick så småningom sådana proportioner att det nordamerikanska konkurrenstrycket på den europeiska marknaden lättades. Med få undantag, bland vilka främst märkes Storbritannien, hann däremot någon motsvarande konsumtionsutveckling icke göra sig gällande i mera påtaglig grad inom det europeiska marknadsområdet. Det totala marknadsläget gjorde det dock möjligt att under hösten och fram till årets utgång upprätthålla tillverkningen i obeskuren omfattning och uppnå en leveransvolym som eliminerade den tidigare övernormala lagerhållningen.

Resultatmässigt vägde kostnadsstegringen i förening med en mindre sänkning av det genomsnittliga försäljningspriset tyngre än den positiva effekten av produktions- och leveransvolymens ökning. Till medelprisets försämring bidrog bl a det engelska pundets övergång till "flytande" och därmed sänkt kurs.

Bortsett från de marknadsmässigt betingade driftsuppehållen förlöpte produktionen kvantitativt och kvalitativt helt tillfredsställande såväl vid Ortvikens tidningspappersbruk som vid Matfors journalpappersbruk.

Genomförda investeringar var fortfarande till stor del inriktade på kostnadssänkande, kvalitetshöjande och miljöförbättrande åtgärder. Vid Ortviken påbörjades en ombyggnad av en av pappersmaskinerna, avsedd att möjliggöra en ökning av årskapaciteten med 40.000 ton. Beslut fattades i slutet av året om betydande investeringar vid Matfors, innebärande en genomgripande rationalisering av driften.

Utsikter för 1973

Till följd av de nyssnämnda ombyggnaderna kommer tillverkningen icke att väsentligt kunna överstiga den under 1972 uppnådda volymen. Full avsättning av produktionen förefaller kunna uppnås. Prisutvecklingen bedömes ge underlag för täckning av de fortsatta kostnadsstegringarna och därutöver bidraga till viss förbättring av de senaste årens otillfredsställande lönsamhetsnivå.

Wellpapp och utlandsintressen

Wellpapp, koncernföretag

Wellpapp, Sverige	1000 ton
Tillverkning	24 (+1)
Leveranser	22 (+1)

Wellpappmarknaden i **Sverige** kännetecknades under 1972 fortfarande av kapacitetsöverskott trots att konsumtionen steg med ca 8%. SCA Emballage AB med dotterbolag ökade sin omsättning med 15% i jämförelse med 1971 till 51 milj kr. Årsresultatet förbättrades avsevärt jämfört med föregående år men förblev dock negativt. Konjunkturläget tillät ännu icke en uppkörning av den nya wellpappfabriken i Järfälla i önskad takt.

Resultatförbättringen förutses fortsätta under 1973.

Wellpapp, Frankrike	1000 ton
Tillverkning	59 (+7)
Leveranser	59 (+7)

Wellpappkonsumtionen i **Frankrike** ökade med ca 10%. Leveranserna från SCA:s franska wellpappföretag, Papeteries Léon Clergeau S.A. med fabriker i västra Frankrike och Paris-området, ökade med 14%. Omsättningen uppgick till 89 milj francs. Resultatet, som tidigare under en följd av år successivt förbättrats, steg ytterligare. Även 1973 förväntas ge ett tillfredsställande resultat.

Wellpapp, intresseföretag

Marknadsläget för wellpapp i **Danmark** förbättrades avsevärt under 1972. Omsättningen i Colon-koncernen, i vilken SCA är hälftendelägare, uppgick till ca 130 milj danska kronor. Resultatet kunde förbättras väsentligt jämfört med 1971. Denna förbättring beräknas fortsätta under 1973.

Papelera Navarra-koncernen i **Spanien**, i vilken SCA likaledes äger 50%, noterade liksom föregående år en omsättning av ca 1,2 miljarder pesetas, motsvarande ca 90 milj kr. Den mycket tillfredsställande resultatnivå, som uppnåddes under 1970 och 1971, kunde bibehållas. För 1973 förutses en fortsatt positiv utveckling.

SCA Emballage AB arbetar sedan ett par år tillbaka med egen tillverkning i Värnamo av expanderad polystyren — vanligen kallat cellplast — som alternativt material för stötdämpande inreden i wellpappförpackningar. Bilden visar olika typer av detaljer i cellplast i tillverkningens slutskede.

1972 slutfördes en omfattande om- och utbyggnad av klor- och alkalifabriken i Östrand med tonvikt på förbättrad miljövård och arbetsmiljö. Bilden visar det nya gastäta kontrollrummet. Utanför fönstret ses klorcellsalen.

Patrician Paper Company

Patrician Paper Company, det amerikanska tissueföretag, i vilket SCA-koncernen äger ca 19%, noterade liksom föregående år en omsättning av drygt 13 milj dollar. Till följd av överkapacitet och vissa produktionssvårigheter var det ekonomiska utbytet av företagets verksamhet för år 1972 mindre tillfredsställande.

Papierwerke Waldhof-Aschaffenburg A. G. (PWA)

För PWA-koncernen, i vilken SCA äger 26%, medförde verksamhetsåret 1971 en förlust om ca 80 milj DM efter avskrivningar enligt plan och räntor. Den redovisade förlusten uppgick till 33,5 milj DM och täcktes genom ianspråktagande av reserver. Omsättningen uppgick under året till 973 milj DM, vilket betydde en ökning med drygt 4% jämfört med 1970.

Trots en gradvis förbättring av den allmänekonomiska situationen i Västtyskland blev också 1972 ett mycket svagt år för större delen av den tyska cellulosa- och pappersindustrin. Därtill bidrog icke minst uppskrivningen under 1971 av den tyska markens värde. Även för PWA-koncernen blev resultatet för 1972 otillfredsställande och koncernen väntas ånyo redovisa en förlust, som dock väsentligt kommer att understiga den för 1971. Förlusten kan täckas genom ianspråktagande av medel i reservfond.

En fortsatt förbättring av rörelseresultatet förutses under 1973.

Kemiska produkter

De totala leveranserna av samtliga produkter inklusive internleveranser uppgick till ca 109.000 ton, motsvarande en omsättning av ca 55 milj kr, vilket är något mer än föregående år.

Framställningen av biprodukter från sulfatfabrikerna, terpentin och råtallolja (flytande harts), reducerades till följd av driftsinskränkningarna. Tillgängliga kvantiteter kunde avsättas till tillfredsställande priser.

Den under 1971 utökade kapaciteten för det med CMC bestrukna papperet, polymeterpapper, utnyttjades helt. Övriga kemiska produkter kunde avsättas i förutsedd omfattning.

Sancella Ltd.

Avsättningen av den av detta företag lanserade sanitetsbindan (Libresse) utvecklades gynnsamt och uppställda mål beträffande marknadsandelar kunde innehållas. Produktionskapaciteten fyrdubblades under året. Verksamheten befinner sig fortfarande i uppbyggnadsskedet, och kostnaderna för marknadsintroduktion var stora under 1972 liksom under 1971. Detta medförde att företaget trots avsättningsframstegen redovisar en betydande förlust.

Trävaror

Trävarumarknaden karaktäriserades av en god efterfrågan, och svenskt exportrekord noterades för femte året i följd.

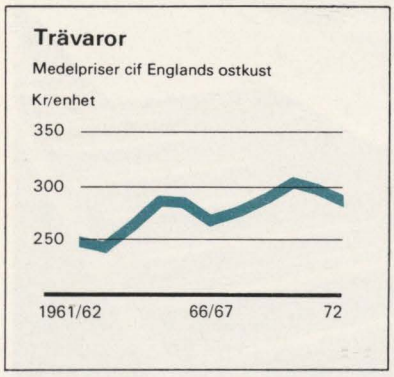

Trävaror	1000 m³
Tillverkning	507 (+24)
Leveranser	539 (+76)

Prismässigt fick 1972 en svag inledning, och den sjunkande trend som inletts hösten 1971 bestod under första halvåret. Under sommaren och hösten inträdde en markant förändring. Samtidigt som efterfrågan till följd av den begynnande konjunkturförbättringen i Västeuropa ökade, minskade utbuden från vissa exportländer, framför allt från Kanada. Avsluten kunde nu ske till successivt ökade priser. Eftersom bara mindre kvantiteter återstod att sälja för 1972, sedan priserna svängt, förmådde uppgången icke hindra en sänkning av SCA:s medelpriser med 5% jämfört med 1971. Den from juni stegvis inträdda försämringen av kursen på det engelska pundet bidrog till denna nedpressning av medelpriset.

Den ökade efterfrågan på trävaror återspeglades för SCA:s del i en ökning av leveranserna med 16% i jämförelse med 1971. Lagren kunde nedbringas med 32.000 m³.

Det helägda holländska trägrossistföretaget Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V. kunde dra fördel av trävarumarknadens förbättring under andra halvåret och uppnådde en ökning av både omsättning och vinst.

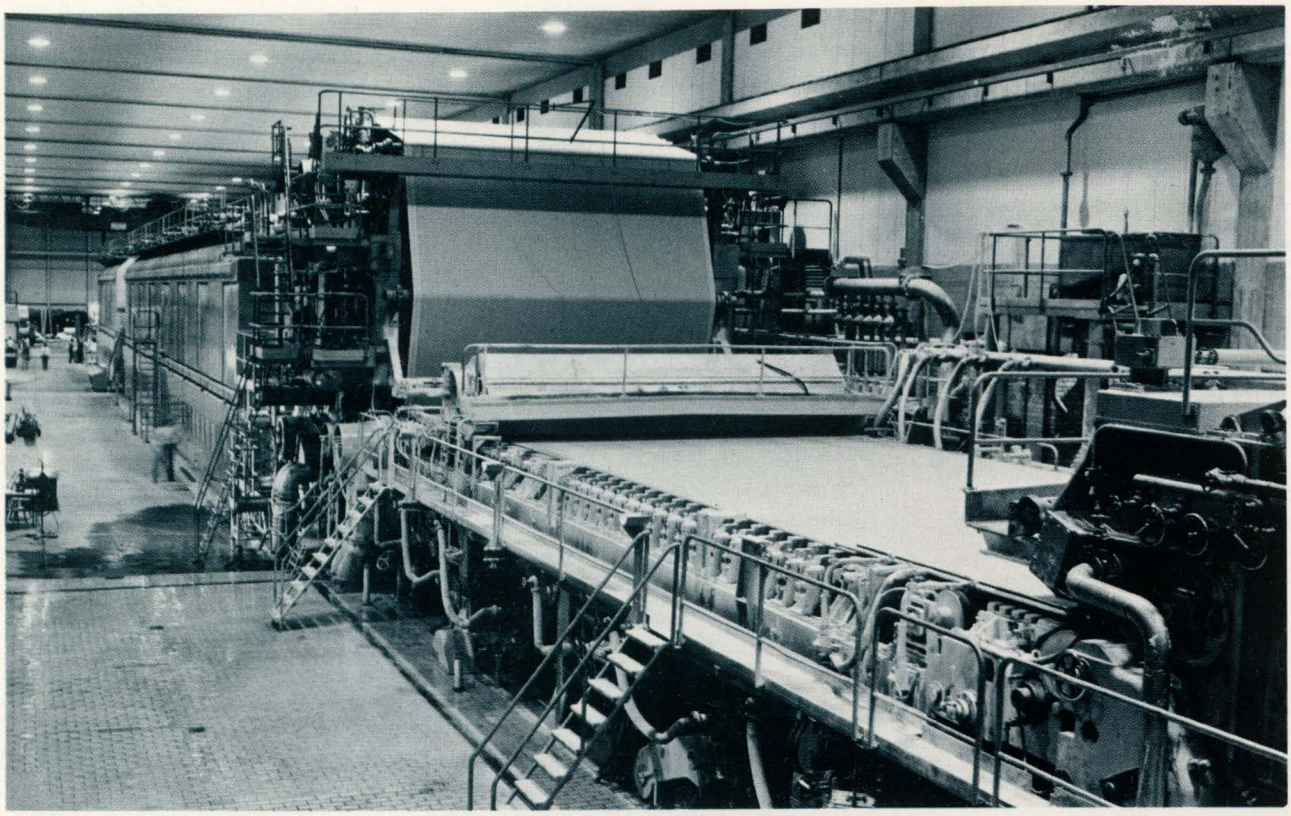

SCA:s västtyska intresseföretag, PWA-koncernen, har i Stockstadt successivt byggt upp Europas största bruk för grafiska papper. Brukets kapacitet är ca 160.000 ton/år. Bilden visar den senast installerade finpappersmaskinen.

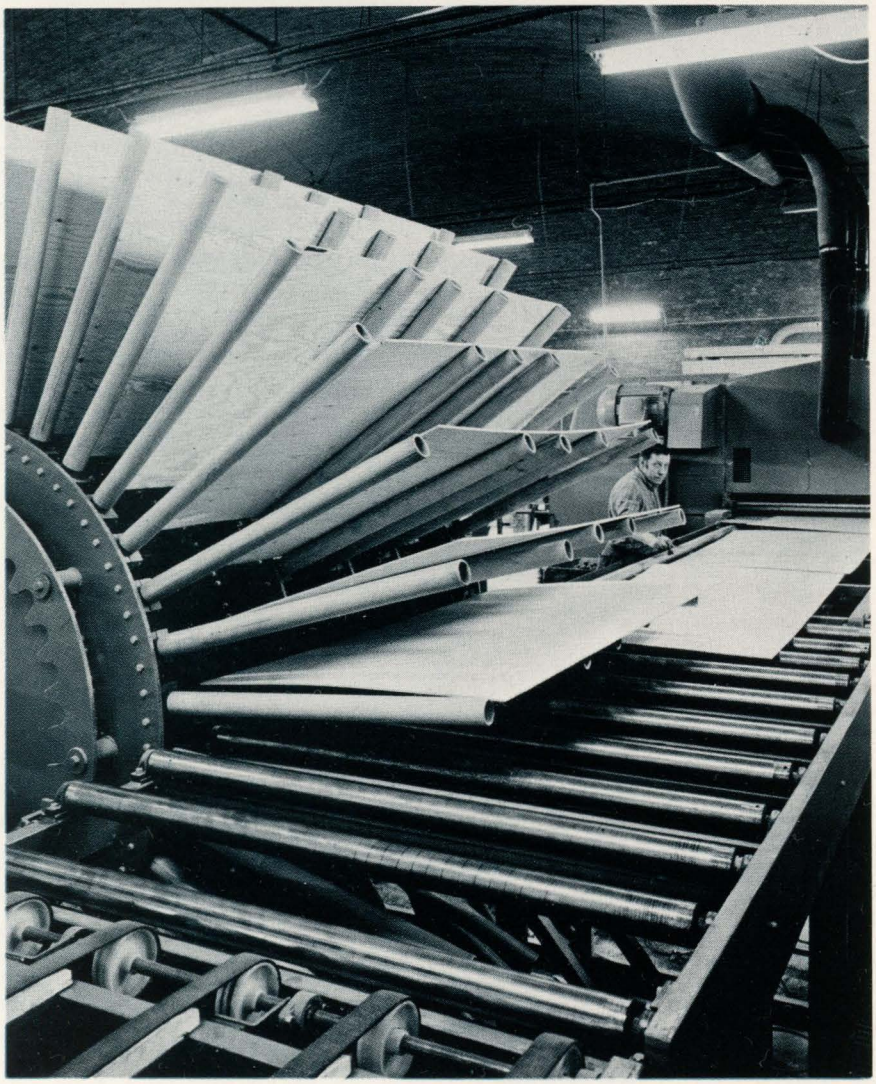

Kapaciteten vid plywoodfabriken i Johannedal har under de senaste åren successivt utbyggts och uppgår nu till närmare 20.000 m^3/år. Bilden visar en del av en nyligen installerad maskin i vilken plywoodplattorna putsas.

Utsikter för 1973

Utsikterna för 1973 är goda och den starka efterfrågan väntas bestå. Det nya årets produktion var vid utgången av 1972 till 60% placerad till de i årets slutskede etablerade förhöjda priserna, varför ett betydande bidrag till en förbättrad lönsamhet får anses säkrat.

Byggnadsmaterial

Marknaden för board inom Sverige utvecklades positivt under året och SCA noterade en ökning av inrikesleveranserna med 15%.

Exportmarknaden för hård board, som ännu i början av året var svag, förbättrades påtagligt under senare delen av året. Exportefterfrågan på porös board var genomgående god.

Avsättningen av konstruktionsplywood förbättrades gradvis särskilt på exportmarknaderna, där efterfrågan under årets senare del var livlig. SCA:s plywoodleveranser ökade 60% i jämförelse med föregående år.

Board	1000 ton
Tillverkning	41 (–1)
Leveranser	45 (+7)

Plywood	1000 m^3
Tillverkning	15 (+3)
Leveranser	16 (+6)

En positiv pristrend rådde under andra halvåret för alla produktgrupper på de olika marknaderna.

För 1973 förväntas en fast marknad för större delen av board- och plywoodsortimentet.

Som ett led i en koncentration av SCA:s verksamhet till de skogsindustriella huvudprodukterna träffades överenskommelse, att fabriken för plastprodukter i Holmsund vid 1973 års ingång skulle överlåtas till Nylands Mattfabrik AB, ett dotterföretag till Svenska Industrietablerings AB SVETAB.

SCA avvecklade även sina intressen i trähusbranschen genom att överlåta sina aktier i Ådals-Hus AB till BPA Byggproduktion AB. I samband härmed lämnade SCA sin medverkan till en finansiell rekonstruktion av Ådals-Hus AB, såsom framgår av bokslutskommentaren, not 7, på sidan 33.

Distribution

Leveranserna av SCA:s skogsprodukter gynnades liksom föregående år av en relativt mild vinter. I terminalerna uppnåddes en förbättrad produktivitet, som dock icke fullt kunde kompensera de kraftiga löneökningarna på kontinenten.

I likhet med tidigare år har överskottet på verksamheten i redovisningen återförts till de produkter som transporterats i systemet.

Verkstadsrörelse

Sund-koncernens leveransvärde, inberäknat leveranser till andra företag i SCA-koncernen, uppgick till 131,4 milj kr, varav 68% avsåg leveranser utom Sverige. Beloppet innebar en minskning med 20,8 milj kr, motsvarande 14%, jämfört med föregående år. Minskningen föll till största delen på verkstäderna i Sundsvall och berodde på att investeringsbenägenheten inom den västeuropeiska cellulosaindustrin under 1972 var mycket låg till följd av den internationella konjunkturen. Vid de avslut som skedde kunde Sund väl hävda sin marknadsandel. Även för Emba-avdelningen i Örebro sjönk omsättningen något och uppgick till 25,2 milj kr, medan leveransvärdet för Sund-Åkesson AB ökade med 22% till 14,4 milj kr. Nedgången i leveransvärde kunde endast delvis kompenseras på kostnadssidan, varför rörelseresultatet försämrades.

Från verkstäderna i Sundsvall levererades till Sovjetunionen en komplett anläggning för tillverkning av mekanisk massa genom flisraffinering. Filtertvättar levererades till SCA:s fabriker i Ortviken och Östrand, där deras installation ingick i koncernens miljövårdsprogram. För SCA:s pappersbruk i Matfors beställdes en flisraffineringsanläggning. Av Munksjö AB fick Sund i uppdrag att utrusta Aspa Bruk med ett nytt blekeri, omfattande också ett syrgassteg, samt en balningslinje. Från Tjeckoslovakien erhölls beställning på ett blekeri.

Till Domnarvets Jernverk såldes en komplett anläggning för automatisk bindning av armeringsjärn och valsade trådringar. Även på exportmarknaderna nådde Sunds stålmaskinlinje betydande försäljningsframgångar.

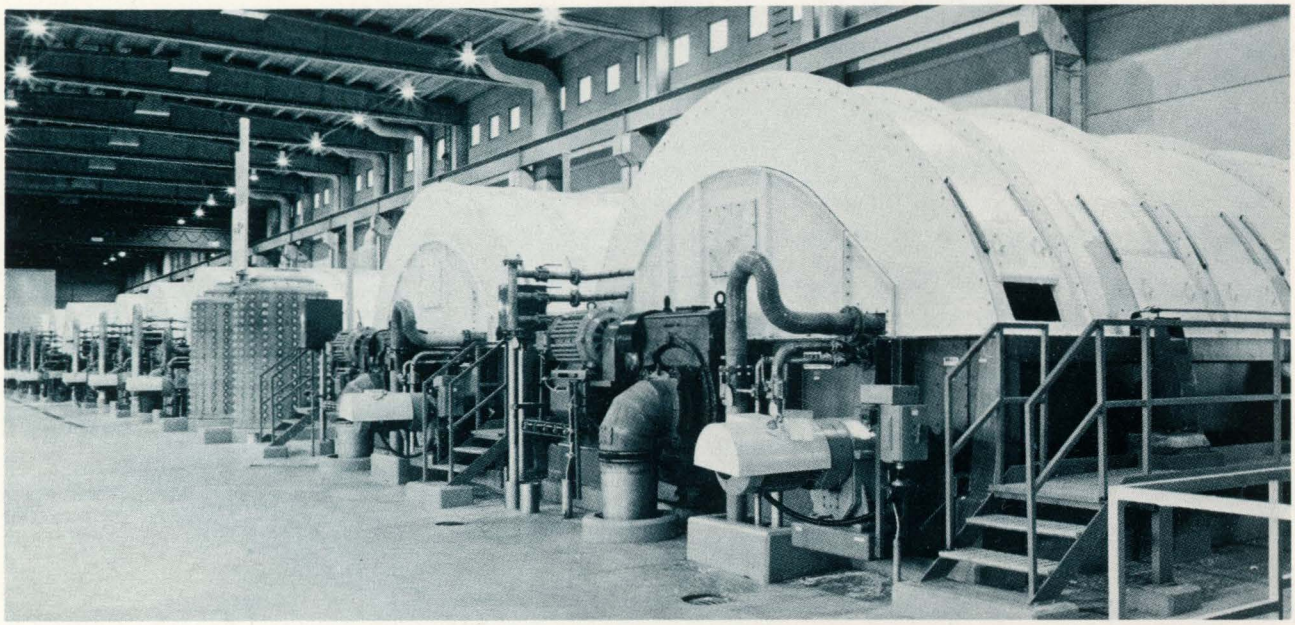

Till Skogsägarnas Industri AB:s nya sulfatfabrik i Värö, som togs i drift 1972, levererade Sunds AB sileri, blekeri samt avvattnings- och balningslinjer. Bilden visar filterplanet i blekeriet med 11 SUND-IMPCO vakuumfilter.

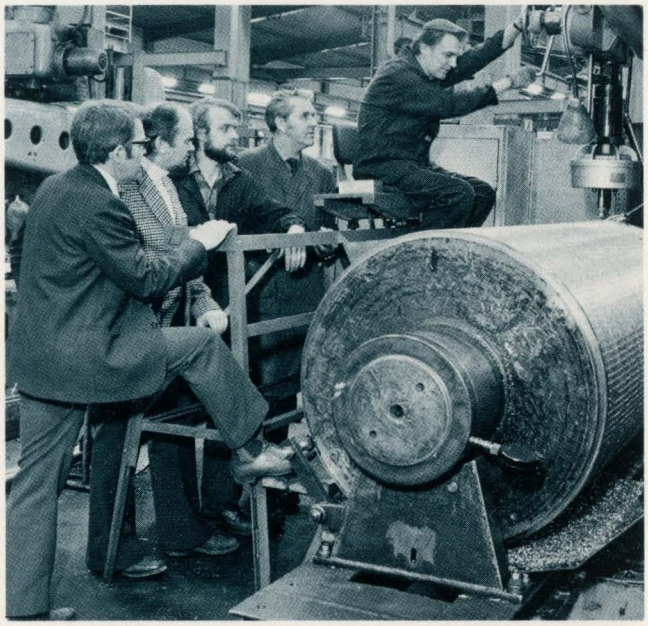

Vid en lång rad enheter inom koncernen finns anpassningsgrupper inrättade. Dessa grupper, som är allsidigt sammansatta, arbetar med att inom ramen för respektive enhets möjligheter lösa de problem, som kan uppstå av exempelvis socialmedicinsk eller ergonomisk art. Den första arbetsgruppen inrättades vid Sunds AB i Sundsvall. På bilden studerar medlemmar i denna grupp en anordning med upphöjd arbetsstol, som underlättar arbetet vid denna arbetsplats.

Till Pripp-bryggerierna i Bromma har Sunds AB i Örebro levererat sju stycken Pak-Master. Varje maskin förpackar ca 20 helkartonger med flaskor eller burkar per minut.

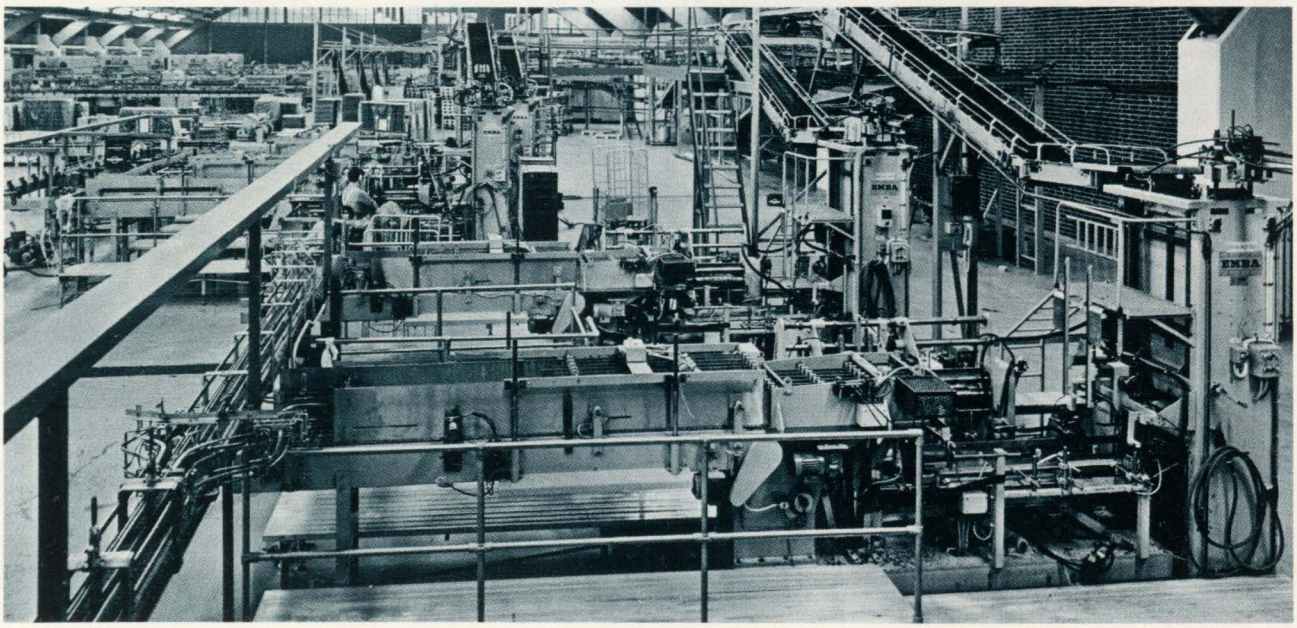

Emba-avdelningen i Örebro utrustade under året tre bulgariska wellpappfabriker med konverteringsmaskiner. Efterfrågan på dylika maskiner var på grund av överkapacitet inom industrin låg men visade under årets sista månader en förbättring.

Sunds linje av förpackningsmaskiner fortsatte att expandera och leveransvärdet för Pak-Master-system fördubblades i jämförelse med 1971. Betydande försäljningar skedde därvid bl a till bryggeri- och vinindustrierna i Italien, Spanien och Frankrike.

Inom Sund-Åkessons nya program för formsprutmaskiner utökades storlekssortimentet. Maskinerna befäste sin ställning på marknaden. Ytterligare två stora maskiner för expanderad plast levererades till USA. En ny verkstads- och kontorsbyggnad, avsedd att möjliggöra en fortsatt expansion av plastmaskinprogrammet, började uppföras i Helsingborg och kommer att tagas i bruk sommaren 1973.

Ett nytt marknadskontor för Sydamerika öppnades i São Paulo. Avtal träffades om tillverkning av vissa tyngre cellulosamaskiner i Brasilien.

Värdet av årets investeringar i anläggningstillgångar uppgick till 4,7 milj kr.

Utsikter för 1973

För stålbindningsmaskiner, förpackningsmaskiner och plastmaskiner förutses en fortsatt expansion under 1973. Leveranserna av konverteringsmaskiner för wellpapp väntas också öka i jämförelse med 1972. På marknaden för cellulosamaskiner är utvecklingen ännu oviss. Huruvida en ökning av leveransvolymen skall kunna uppnås även inom denna sektor blir beroende av de närmaste månadernas försäljningsresultat.

För Sund-koncernen i dess helhet synes emellertid en ökning av omsättningen och en förbättring av rörelseresultatet i jämförelse med 1972 sannolik.

Kraftrörelse

Av Bålforsens Kraft AB:s (Båkabs) totala kraftomsättning 1972, 4.259 milj kWh, försåldes 2.427 milj kWh, motsvarande 57%, till kunder utanför SCA-koncernen.

Kraftomsättning i milj kWh:	1972	1971
Energiproduktionen i kraftstationerna samt Båkab och moderbolaget tillkommande andels- och ersättningskraft från andra kraftstationer utgjorde sammanlagt	3.283	3.387
Från utomstående inköptes	664	472
Härjämte alstrades vid moderbolagets industrier i form av mottryckskraft	312	317
	4.259	4.176
Vid moderbolagets industrier förbrukades	1.718	1.621
Till större främmande industri- och kraftföretag såldes	1.523	1.626
Inom den egna detaljdistributionen och hos återdistributörerna förbrukades sammanlagt	904	833
Överföringsförluster och Båkabs egen förbrukning utgjorde	114	96
	4.259	4.176

Kraftomsättning (milj. kWh)

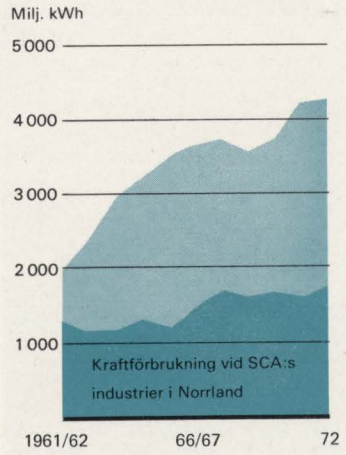

Tillrinningen i de norrländska älvarna, som under 1971 varit normal, blev under 1972 något lägre. Båkabs rörelseresultat blev trots detta bättre än 1971.

Byggnadsarbetena för Oldens kraftstation, som tillhör Korsselbränna AB, vari Båkab äger 50%, fortskred planenligt. Kraftstationen, som är belägen i Indalsälvens vattensystem, beräknas kunna tagas i drift under december 1974. Maximieffekten har höjts till 120.000 kW och Båkab tillföres ca 165 milj kWh/år, huvudsakligen under toppbelastningstid.

Båkab och Holmens Bruk AB, som äger Gäddedeforsen i Faxälven till 70% respektive 30%, startade under våren 1972 utbyggnaden av fallsträckan. Kraftstationen beräknas kunna tagas i anspråk vid årsskiftet 1973/74. Effekten blir totalt 24.000 kW och Båkab tillföres ca 60 milj kWh/år välreglerad kraft.

Tunnelarbeten är det dominerande inslaget i utbyggnaden av Oldens kraftverk, vilket byggs av det av Båkab hälftenägda Korsselbränna AB. Totalt kommer kraftverket, som skall tas i drift vid årsskiftet 1974/75, att bl.a. bestå av 27 km tunnlar. Verkets effekt blir 120 MW.

Del av Sociala Fondens semesteranläggning i Hamra i Härjedalens fjällvärld. Hamraanläggningen besöktes under 1972 av närmare 500 familjer.

I samband med nedläggningen av driften vid Svartviks sulfitfabrik får Båkab tillgång till fabrikens moderna pannanläggning. Båkab avser att där installera en kondensturbin om 35.000 kW.

I december 1972 erhölls tillstånd till utbyggnad av de återstående fallsträckorna i Fjällsjöälven nedströms Tåsjön. Sammanlagt kan ur dessa Båkab tillhöriga fallsträckor utvinnas ca 60.000 kW och ca 230 milj kWh/år. Beslut har ännu ej fattats om när utbyggnaden skall ske.

Anmälan angående planerad installation av ett tredje aggregat i Bålforsens kraftstation i Umeälven ingavs i februari 1973 till vederbörliga myndigheter. Förberedelser för denna installation gjordes redan vid den första utbyggnaden i mitten av 1950-talet. Genom det tredje aggregatet ökas effekten från ca 80.000 till ca 120.000 kW.

Båkab har köpt kraften från Svanö AB tillhöriga Bodums kraftstation fr o m 1975 och Borgforsens kraftstation fr o m 1976. Köpen gäller t o m 1986. Stationerna är belägna i Fjällsjöälven och den sammanlagda effekten är 38.000 kW.

Investeringarna i anläggningstillgångar uppgick för Båkab och dess dotterföretag till 25,0 milj kr. De på Båkabs andelar i andra kraftföretag belöpande investeringarna utgjorde ca 28,7 milj kr.

Utsikter för 1973

Vid årsskiftet var vattenmagasinen i medeltal fyllda till 66%, vilket var något mindre än vid föregående årsskifte. Blir nederbörden av ungefär normal omfattning, beräknas Båkabs resultat för 1973 komma att ligga på samma nivå som det som uppnåddes under 1972.

Personalfrågor

Tillgången på arbetskraft var god såväl inom industrin som inom skogsbruket med ringa personalomsättning.

Antalet anställda i koncernens företag i Sverige och utlandet var i medeltal 12.100, varav 9.200 arbetare och 2.900 övriga anställda. Utbetalda löner uppgick till 257 milj kr för arbetare och 130 milj kr för övriga anställda.

Driften vid företagets parkettgolvfabrik i Holmsund avvecklades under året. Personalfrågor i samband med driftsnedläggelsen handlades av en samrådsgrupp under länsarbetsnämndens ledning.

Sedan nedläggningen av Svartviks sulfitfabrik aviserats, trädde ett samarbetsutskott med representanter från såväl personalorganisationerna som myndigheterna i verksamhet med syfte dels att underlätta personalomställningar och dels att främja etablering av nya industrier i Svartvik.

En betydande del av bolagets bostadsbestånd inom Svartviks industriområde försåldes under året.

Även verksamheten vid Kramfors sulfitfabrik är av såväl marknads- som miljövårdsskäl starkt hotad, och fabrikens återstående livslängd måste bedömas som begränsad. Med hänsyn till det svåra sysselsättningsläget i Ådalen ansågs det angeläget att i god tid börja planera för en framtida nedläggning av fabriken, och ett samarbetsutskott med liknande uppgifter som i Svartvik utsågs även för Kramfors.

Produktionen av vedråvara var under 1972 osedvanligt låg beroende på produktionsinskränkningar vid företagets industrienheter. Detta förhållande i förening med en fortsatt mekanisering av skogsarbetet medförde att antalet skogsarbetare nedgick med 521. Denna personalminskning skedde företrädesvis genom avgång av icke årsanställd arbetskraft.

Under året tilldelades nio av företagets industrienheter pris för gott skyddsarbete i branschens landsomfattande skyddstävling. Antalet olycksfall vid industrierna utgjorde 28,5 per 1 miljon arbetstimmar. Denna siffra ligger under genomsnittet för svensk industri. För resultaten inom skogsbrukets arbetarskydd redogöres under rubriken Skogsbruk och virkesanskaffning på sidan 6.

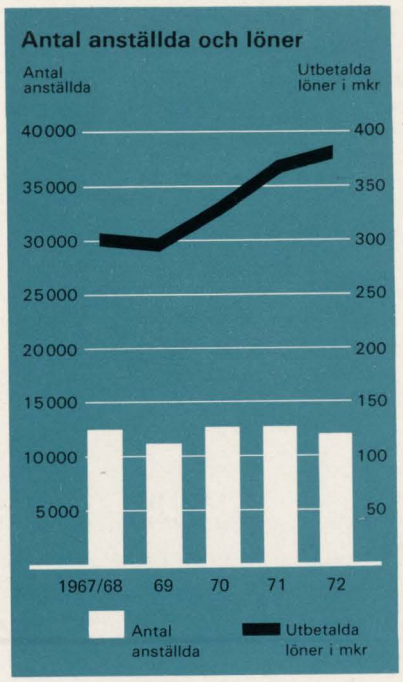

Företagsnämndsverksamheten var livlig och utvecklades i riktning mot ett fördjupat samråd i synnerhet i samband med investeringar, utbyggnader och rationaliseringar.

Utbildningsverksamheten inom koncernen berörde ca 5.800 anställda. De sammanlagda kostnaderna uppgick till 6,2 milj kr, inberäknat såväl interna som externa kurser.

SCA:s Sociala Fond, vars kapitalbehållning vid årets slut uppgick till 15,2 milj kr, anslog under året 900.000 kr för verksamhet bland koncernens anställda eller i orter där företaget bedriver sin verksamhet.

Anställda och löner i moderbolaget

Under verksamhetsåret var i medeltal i bolagets tjänst anställda

	1972	1971
arbetare	7.681	8.269
övriga befattningshavare	1.877	1.909
	9.558	10.178

I löner och ersättningar utbetalades till

	milj kr	milj kr
styrelse, verkställande direktör och andra företagsledare	2,7	2,6
arbetare	217,9	217,8
övriga	84,7	80,5
	305,3	300,9

Sociala kostnader i moderbolaget

Lag- och avtalsbundna kostnader	51,1	49,2
Utbetalda direkta pensioner	10,0	9,4
	61,1	58,6

Skogen– en råvarukälla som aldrig sinar

Skogen skiljer sig från de flesta andra naturtillgångar genom att den ständigt förnyas. Rätt skött är den en råvarukälla som aldrig sinar. Ett exempel är vad som skett beträffande skogstillgångarnas utveckling i Sverige under de senaste 40–50 åren. Tillväxten i skogarna har under denna period ökat från 57 till 78 milj skogskubikmeter per år – eller med 37 procent – och vi har idag ett förråd av virke, som är ca 20 procent större än i slutet av 1920-talet.

I den fortgående debatten har det under senare tid ibland ifrågasatts om våra skogar i längden kan hävda sig mot billigt virke, som kan framställas på andra håll i världen, t ex i vissa tropiska områden. Särskilt har de norrländska skogarnas framtid som ekonomisk tillgång diskuterats.

Det finns emellertid idag inget som rubbar tron på att det i Norrland även i fortsättningen skall kunna bedrivas en skogsproduktion till kostnader, som är acceptabla för en omfattande exportindustri.

En viktig förutsättning är dock att Norrlands skogar, liksom övriga skogar i landet, kan skötas under former som möjliggör att kostnaden för virkesproduktionen ligger i nivå med motsvarande kostnader i andra länder. Kostnaden för skogsdriften kan påverkas ofördelaktigt av olika omständigheter. Miljövårdskrav och andra åtgärder som tvingar skogsbrukaren till insatser, vilka inte är nödvändiga för virkesproduktionen kan, exempelvis, vara av den karaktären. Varje beslut som fördyrar skogsbrukets driftsformer måste därför noggrant prövas med hänsyn till skälighet och ekonomiska konsekvenser.

I Norrlands glesbygd är lönsamhetsmarginalerna särskilt knappa. Här är därför kravet särskilt starkt på rationella driftsformer. Skogsbruket är här en av de få verksamheter man kommer att kunna bedriva på lång sikt.

I skogsbruket måste man, liksom inom alla andra näringar, successivt rationalisera verksamheten. Resurserna måste koncentreras och utnyttjas effektivt när virket skall skördas eller andra åtgärder utföras.

Skogsbruket byggde förr på tillgång till en arbetskraft, som bodde spridd inom skogslandet, och på virkestransporter som skedde med häst till ett vitt förgrenat nät av flottleder. Idag måste människor och maskiner koncentreras till stora arbetsobjekt för att driften skall bli lönsam. Vid avverkningen har blädningen försvunnit och gallringen alltmer ersatts av sluthuggning av den äldsta skogen. Genom kulturåtgärder ersätts den avverkade skogen omgående med nya växtligare skogsbestånd.

Det moderna skogsbruket påminner därigenom om naturens eget sätt att förnya sig. Förr skedde detta genom brand och storm, som på en gång ödelade stora områden, och självföryngring. Idag sker det genom sluthuggning och skogsodling. Det hävdas ofta, att dagens skogsbruksmetoder leder till utarmning av naturen, och att våra skogstillgångar skövlas. Från skogsbrukets håll hävdas den motsatta åsikten – effekterna på miljön är övervägande positiva inte minst för skogens djurliv. Och vårt skogsbruk bedrivs uthålligt på ett sätt som bevarar och ökar tillgången på skog.

Ökat uttag ur egna skogar.

SCA har Europas största icke statliga skogsinnehav. Dess totala areal uppgår till 2,13 milj hektar, en yta lika stor som Skåne, Blekinge, Halland och därtill en tredjedel av Kronobergs län. Ytan kan också jämföras med halva Schweiz. Av denna yta utgör 1,64 milj hektar, eller 77 procent, produktiv skogsmark.

De egna skogarna är av avgörande betydelse för virkesförsörjningen till bolagets industrier. Från dessa täcks ungefär hälften av industrins behov av virke.

Målsättningen för SCAs skogsrörelse vad beträffar virkesanskaffningen och bruket av de egna skogarna kan sammanfattas i följande punkter:

- Bruket av de egna skogarna betraktas som något mycket långsiktigt.
- Virkesuttagets storlek på egen skog styrs i hög grad av aktuell och initierad tillväxt.
- SCA söker på egen mark via skogsvårdsinsatser producera allt virke som är lönsamt att producera och avstår från ej lönsam produktion.

SCAs uttag av virke från den egna skogen begränsas alltså av kravet på uthållig avkastning, eller för att använda ett populärt uttryckssätt — att skogen inte får ta slut. I själva verket har SCA under de senaste 20 åren lyckats öka tillväxt och tillväxtpotential kraftigt i de egna skogarna. I takt med detta har också virkesuttaget ökat. Det är SCAs målsättning att bedriva en sådan avverknings- och skogsvårdspolitik, att de egna skogarna skall fortsätta leverera mer och mer virke, men bara i den mån skogstillståndet förbättras.

Med ett maximalt utnyttjande av alla produktionsresurser bör det vara möjligt att på mycket lång sikt — 80 à 100 år — ha uppnått ett dubbelt så högt virkesuttag som det nuvarande. Om man någonsin kommer dithän beror dock på virkets marknadsvärde nu och i framtiden. Detta avgör i hög grad hur intensivt skogarna skall skötas.

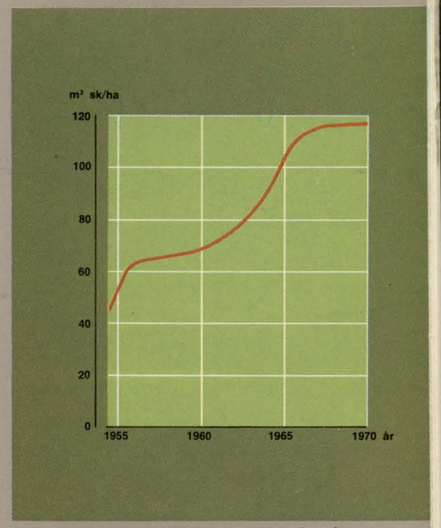

Sedan de sämsta restskogarna avvecklats har den sluthuggna skogens virkesförråd successivt ökat.

Skogen kan förbättras

Sedan SCA för ca 25 år sedan började bedriva en verkligt aktiv skogsvård har det genom olika insatser varit möjligt att höja skogarnas tillväxt och tillväxtpotential med ca 25 procent. I takt med dessa förbättringar har också den uttagbara kvantiteten virke ökat. Detta innebär, att SCA idag från de egna skogarna försörjer hela fabriker och sågverk med virke som utan skogsvårdsåtgärder inte skulle ha varit tillgängligt.

Exempel på skogsvårdsprogrammets stora omfattning är att SCA sedan början av 1950-talet genom bl a utsättning av mer än 300 milj plantor anlagt 310.000 hektar nya skogar. 285.000 hektar skog har röjts och 250.000 hektar har gödslats.

SCAs aktiva skogsvårdsprogram har alltså ökat virkestillgången för industrin. Det är företagets målsättning att inom det lönsammas gräns fortsätta med åtgärder som befrämjar virkesproduktionen.

Det finns också goda möjligheter till detta. Kunskaperna om de biologiska förutsättningarna för att producera virke i Norrland har snabbt ökat. Vi vet nu bl a att de norrländska kulturskogarna växer mycket bättre än man hade anledning att tro ett par decennier tillbaka. Det händer ofta att avkastningen ungefär fördubblas där man byter från gammal skog till ny.

En produktionsförbättring inträffar t ex i många fall om man byter trädslag från gran till tall. I Nordsverige växer tallen ofta upp till eller över 30 procent snabbare än granen. Vi vet emellertid nu att även den svenska tallen kan distanseras när det gäller avkastning. På SCAs marker bedrivs omfattande försök för att utreda vad olika utländska barrträd kan avkasta. Det hittills mest lovande trädslaget är en tallart som heter Pinus contorta. Den kommer från nordvästra Nordamerika. Våra erfarenheter tyder på att contorta-tallen under norrländska medelförhållanden förmår avkasta 65—80 procent mer virke än vår inhemska tall.

Det finns också andra möjligheter till produktionsökningar i de nyanlagda skogarna. Växtförädling är en, skogsgödsling, som kan öka trädens tillväxt med upp till 50 procent, är en annan.

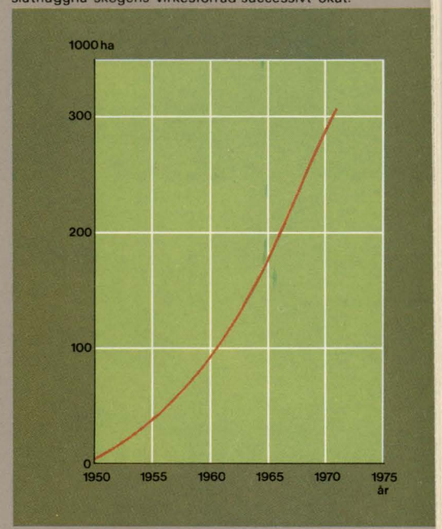

Sedan 1950-talets början har över 300.000 hektar nya skogar anlagts i huvudsak genom plantering.

Framtidsskogen — hur ser den ut?

Vårt sätt att idag sköta och handskas med skogen blir bestämmande för skogstillståndet mycket långt in i framtiden. Skogsskötaren måste därför göra klart för sig vilka krav man i framtiden kommer att ställa på skogen. Skall skogsnäringens betydande ställning bestå, måste man fortsätta att sköta skogen efter företagsekonomiska linjer, men vid framtidsbedömningarna måste också tas hänsyn till skogens betydelsefulla roll för miljön.

För att möjliggöra framtida avverkningar i önskad omfattning, fordras att vi hushållar med de nuvarande skogsresurserna på ett lämpligt sätt.

Vi har idag — på grund av tidigare skogsbruksformer — överskott på gammal och medelålders skog, men brist på skog mellan 20 och 60 års ålder. Detta gäller för övrigt även Sveriges skogar som helhet betraktat. För att inte en försörjningskris skall uppstå i framtiden måste den nuvarande gamla och medelålders skogen därför i viss mån sparas längre än vad som annars skulle varit nödvändigt. Samtidigt måste nyanlagda skogar på olika sätt stimuleras att snabbast möjligt utveckla sig till avverkningsbara bestånd.

Hushållningssituationen kommer att förbättras i den utsträckning vi kan anlägga snabbväxande contortaskogar. Dessa kan avverkas redan efter 45—60 år.

Även om skogstillståndet på sikt kommer att undergå stora förändringar, rör det sig här om processer som sker i mycket långa tidsperspektiv. I ytterligare 40 à 50 år kommer således all avverkning att ske i nu existerande utvuxen skog. Genom att gallringarna upphör kommer tätheten i dessa skogar successivt att öka. De avverkade trädens storlek kommer att tillta. Nuvarande avverkningsmogen skog i Norrland innehåller i genomsnitt drygt 100 kbm per hektar. Framtidsskogen kommer att hålla 300—400 kbm. Eftersom man satsar på tall i betydligt större utsträckning än gran i kulturskogarna, kommer också tallvirket att dominera i virkesfångsten i ett framtida skede. Detta är ingen nackdel för skogsindustrin, ej heller för skogsmiljön. Inslaget av lövträd kommer då som nu att vara påtagligt i skogen.

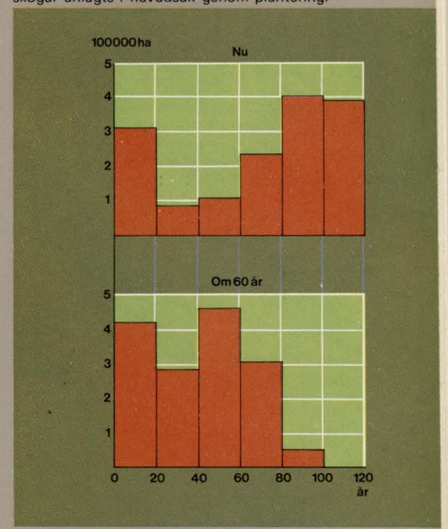

Åldersfördelning i SCAs skogar idag och om 60 år. Som synes sker under denna period en markant förbättring.

Ökat uttag ur egna skogar.

SCA har Europas största icke statliga skogsinnehav. Dess totala areal uppgår till 2,13 milj hektar, en yta lika stor som Skåne, Blekinge, Halland och därtill en tredjedel av Kronobergs län. Ytan kan också jämföras med halva Schweiz. Av denna yta utgör 1,64 milj hektar, eller 77 procent, produktiv skogsmark.

De egna skogarna är av avgörande betydelse för virkesförsörjningen till bolagets industrier. Från dessa täcks ungefär hälften av industrins behov av virke.

Målsättningen för SCAs skogsrörelse vad beträffar virkesanskaffningen och bruket av de egna skogarna kan sammanfattas i följande punkter:

Skogen kan förbättras

Sedan SCA för ca 25 år sedan började bedriva en verkligt aktiv skogsvård har det genom olika insatser varit möjligt att höja skogarnas tillväxt och tillväxtpotential med ca 25 procent. I takt med dessa förbättringar har också den uttagbara kvantiteten virke ökat. Detta innebär, att SCA idag från de egna skogarna försörjer hela fabriker och sågverk med virke som utan skogsvårdsåtgärder inte skulle ha varit tillgängligt.

Exempel på skogsvårdsprogrammets stora omfattning är att SCA sedan början av 1950-talet genom bl a utsättning av mer än 300 milj plantor anlagt 310.000 hektar nya skogar. 285.000 hektar skog har röjts och 250.000 hektar har gödslats.

SCAs aktiva skogsvårdsprogram har

Framtidsskogen — hur ser den ut?

Vårt sätt att idag sköta och handskas med skogen blir bestämmande för skogstillståndet mycket långt in i framtiden. Skogsskötaren måste därför göra klart för sig vilka krav man i framtiden kommer att ställa på skogen. Skall skogsnäringens betydande ställning bestå, måste man fortsätta att sköta skogen efter företagsekonomiska linjer, men vid framtidsbedömningarna måste också tas hänsyn till skogens betydelsefulla roll för miljön.

För att möjliggöra framtida avverkningar i önskad omfattning, fordras att vi hushållar med de nuvarande skogsresurserna på ett lämpligt sätt.

Vi har idag — på grund av tidigare skogsbruksformer — överskott på gammal

- Bruket av de egna skogarna betraktas som något mycket långsiktigt.
- Virkesuttagets storlek på egen skog styrs i hög grad av aktuell och initierad tillväxt.
- SCA söker på egen mark via skogsvårdsinsatser producera allt virke som är lönsamt att producera och avstår från ej lönsam produktion.

SCAs uttag av virke från den egna skogen begränsas alltså av kravet på uthållig avkastning, eller för att använda ett populärt uttryckssätt – att skogen inte får ta slut. I själva verket har SCA under de senaste 20 åren lyckats öka tillväxt och tillväxtpotential kraftigt i de egna skogarna. I takt med detta har också virkesuttaget ökat. Det är SCAs målsättning att bedriva en sådan avverknings- och skogsvårdspolitik, att de egna skogarna skall fortsätta leverera mer och mer virke, men bara i den mån skogstillståndet förbättras.

Med ett maximalt utnyttjande av alla produktionsresurser bör det vara möjligt att på mycket lång sikt – 80 à 100 år – ha uppnått ett dubbelt så högt virkesuttag som det nuvarande. Om man någonsin kommer dithän beror dock på virkets marknadsvärde nu och i framtiden. Detta avgör i hög grad hur intensivt skogarna skall skötas.

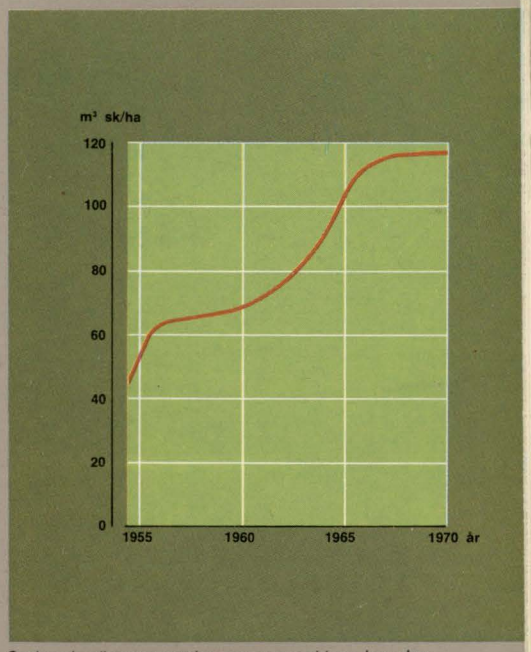

Sedan de sämsta restskogarna avvecklats har den sluthuggna skogens virkesförråd successivt ökat.

alltså ökat virkestillgången för industrin. Det är företagets målsättning att inom det lönsammas gräns fortsätta med åtgärder som befrämjar virkesproduktionen.

Det finns också goda möjligheter till detta. Kunskaperna om de biologiska förutsättningarna för att producera virke i Norrland har snabbt ökat. Vi vet nu bl a att de norrländska kulturskogarna växer mycket bättre än man hade anledning att tro ett par decennier tillbaka. Det händer ofta att avkastningen ungefär fördubblas där man byter från gammal skog till ny.

En produktionsförbättring inträffar t ex i många fall om man byter trädslag från gran till tall. I Nordsverige växer tallen ofta upp till eller över 30 procent snabbare än granen. Vi vet emellertid nu att även den svenska tallen kan distanseras när det gäller avkastning. På SCAs marker bedrivs omfattande försök för att utreda vad olika utländska barrträd kan avkasta. Det hittills mest lovande trädslaget är en tallart som heter Pinus contorta. Den kommer från nordvästra Nordamerika. Våra erfarenheter tyder på att contorta-tallen under norrländska medelförhållanden förmår avkasta 65–80 procent mer virke än vår inhemska tall.

Det finns också andra möjligheter till produktionsökningar i de nyanlagda skogarna. Växtförädling är en, skogsgödsling, som kan öka trädens tillväxt med upp till 50 procent, är en annan.

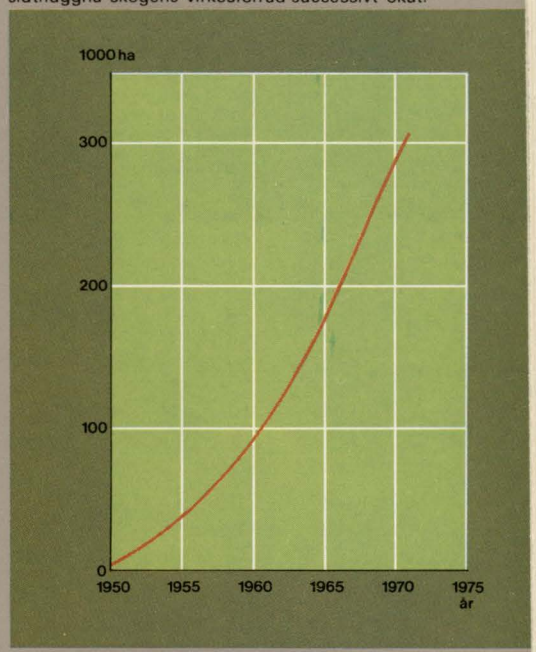

Sedan 1950-talets början har över 300.000 hektar nya skogar anlagts i huvudsak genom plantering.

och medelålders skog, men brist på skog mellan 20 och 60 års ålder. Detta gäller för övrigt även Sveriges skogar som helhet betraktat. För att inte en försörjningskris skall uppstå i framtiden måste den nuvarande gamla och medelålders skogen därför i viss mån sparas längre än vad som annars skulle varit nödvändigt. Samtidigt måste nyanlagda skogar på olika sätt stimuleras att snabbast möjligt utveckla sig till avverkningsbara bestånd.

Hushållningssituationen kommer att förbättras i den utsträckning vi kan anlägga snabbväxande contortaskogar. Dessa kan avverkas redan efter 45–60 år.

Även om skogstillståndet på sikt kommer att undergå stora förändringar, rör det sig här om processer som sker i mycket långa tidsperspektiv. I ytterligare 40 à 50 år kommer således all avverkning att ske i nu existerande utvuxen skog. Genom att gallringarna upphör kommer tätheten i dessa skogar successivt att öka. De avverkade trädens storlek kommer att tillta. Nuvarande avverkningsmogen skog i Norrland innehåller i genomsnitt drygt 100 kbm per hektar. Framtidsskogen kommer att hålla 300–400 kbm. Eftersom man satsar på tall i betydligt större utsträckning än gran i kulturskogarna, kommer också tallvirket att dominera i virkesfångsten i ett framtida skede. Detta är ingen nackdel för skogsindustrin, ej heller för skogsmiljön. Inslaget av lövträd kommer då som nu att vara påtagligt i skogen.

Åldersfördelning i SCAs skogar idag och om 60 år. Som synes sker under denna period en markant förbättring.

1

Bogrundets plantskola i Timrå, vilken fullt utbyggd kommer att omfatta 25 plastväxthus och lika många friland.

Rationell plantproduktion

För den nya skogens produktion och kvalitet är valet av frö och plantor utomordentligt viktigt. Därför bedrivs ett systematiskt arbete för att vidareförädla frö och plantmaterial.

SCA anlägger varje år ca 20.000 hektar nya skogar. Större delen av denna areal planteras och för detta åtgår 20–25 milj plantor. SCA är helt självförsörjande ifråga om frö och plantmaterial.

Sedan ett år tillbaka pågår en omläggning av plantproduktionen. Denna innebär dels en koncentration av plantframställningen från fyra plantskolor till en — Bogrundet i Timrå — dels en övergång från sk barrotsplantor till rotade plantor odlade i behållare med torv.

Det finns flera motiv för denna övergång. Ett är att planteringsarbetet kan ske under en längre tid av barmarksperioden, vilket ger jämnare sysselsättning. Andra motiv är att planteringen går snabbare och att den nya metoden ger möjlighet till mekanisering.

Metoden för rotade plantor är i korthet denna.

Efter sådden, som sker med en speciell utrustning, sätts lådorna med de torvfyllda behållarna ut i plastväxthus där temperatur, bevattning m m sköts automatiskt. Efter 5–6 veckors drivning i växthus flyttas de då 3–4 cm långa plantorna ut på friland, detta för att plantorna skall härdas och för att plats skall beredas för en ny omgång plantor i växthusen. (Bild 1).

Två och en halv månad efter sådden är de första plantorna färdiga för plantering. Detta innebär att en och en halv generation plantor kan produceras per år. Tidigare var växttiden i plantskolan minst två år.

Uttransporten till hyggena sker med transportramar, som lastas på bilar rymmande 250.000 plantor. (Bild 2). Vid hygget körs transportramarna ut av en traktor.

Planteringen sker med ett planteringsrör. Planteringshastigheten är ungefär dubbelt så hög som vid plantering av barrotsplantor, d v s ungefär 200 plantor per timme. Prestationsökningen beror bl a på att arbetet kan ske utan påfrestande ryggböjning. (Bild 3).

2

3

Uttransporten från plantskolan till hyggena sker med lastbil och traktor.

Planteringen sker med särskilda planteringsrör utan påfrestande ryggböjning.

Koncernens vinst- och förlusträkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

		1972		Föregående år
Rörelsen (not 1)				
Intäkter, omsättning	1.567.187		1.501.344	
Intäkter, övrigt	10.160	1.577.347	3.627	1.504.971
Kostnader		–1.315.629		–1.243.403
		261.718		261.568
Avskrivningar enligt plan (not 2)				
Koncernens anläggningar	–122.798		–117.843	
Intresseföretags anläggningar	–8.000	–130.798	–8.000	–125.843
Rörelseresultat		130.920		135.725
Pris- och värderingsdifferens, varulager (not 3)		9.506		14.669
Aktieutdelning (not 4)				
Utdelning från intresseföretag	2.719		3.397	
Utdelning från övriga	839	3.558	819	4.216
Finansiella poster (not 5)				
Ränteintäkter	13.347		13.806	
Räntekostnader	–71.362		–77.341	
Andra finansiella kostnader	–6.062	–64.077	–2.922	–66.457
Ersättning för räntor, skatter m m till intresseföretag (not 6)		–21.751		–20.802
		58.156		67.351
Extraordinära poster (not 7)				
Realisationsvinst på fastigheter	7.434		2.185	
Realisationsvinst på aktier	67		479	
Diverse intäkter	3.337		16.849	
Diverse kostnader	–15.546	–4.708	–8.812	10.701
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		53.448		78.052
Bokslutskorrigering av avskrivningar				
Redovisade avskrivningar:				
Patent, tillverkningsrätter o d	–283		–548	
Kraftservitut	–479		–455	
Maskiner, kraftledningar och inventarier	–102.886		–95.662	
Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	–22.501		–20.824	
Sjöregleringar	–486		–522	
Skogs- och jordbruksfastigheter	–2.040		–2.086	
	–128.675		–120.097	
Avskrivningar enligt plan	122.798	–5.877	117.843	–2.254
Nedskrivningar				
Aktier	–40		–3.214	
Koncerngoodwill	–189	–229	–245	–3.459
Reservförändringar (not 8)				
Avsättning till lagerreserv	–3.252		–29.163	
Upplösning av koncernreserv	–	–3.252	1.211	–27.952
Vinst före skatter		44.090		44.387
Skatter (not 10)		–11.753		–10.530
Redovisad vinst		32.337		33.857
varav minoritetens andel		15		–4
Koncernens andel		32.352		33.853

Koncernens balansräkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

Tillgångar		31.12.1972		Föregående år
Omsättningstillgångar				
Likvida medel (not 11)				
Svensk valuta	42.876		33.287	
Utländsk valuta	12.868	55.744	11.936	45.223
Värdepapper				
Aktier	27		27	
Egna obligationer (nom. belopp 11.657 resp. 10.605)	11.213	11.240	10.225	10.252
Kortfristiga fordringar		398.169		381.713
Varulager och trädköp (not 12)				
Trädköp	53.044		80.524	
Varulager	452.393	505.437	444.090	524.614
		970.590		961.802
Anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar				
Spärrkonto för investeringsfond	51		51	
Andra fordringar[1]	75.169	75.220	88.714	88.765
Värdepapper och rättigheter (not 13)				
Aktier och andelar	146.466		176.098	
Patent, tillverkningsrätter o d	1.776		1.067	
Kraftservitut	76.793		70.473	
Koncerngoodwill	8.676	233.711	8.681	256.319
Fastigheter och anläggningar (not 2 och 14)				
Pågående anläggningar	23.087		14.460	
Maskiner, kraftledningar och inventarier	434.745		425.047	
Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	413.516		418.252	
Sjöregleringar	28.374		27.519	
Skogs- och jordbruksfastigheter[2]	255.399	1.155.121	220.921	1.106.199
		1.464.052		1.451.283
		2.434.642		2.413.085
Taxeringsvärden				
Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m[3]	550.978		550.573	
Skogs- och jordbruksfastigheter[2]	403.999		404.305	
	954.977		954.878	
Brandförsäkringsvärden				
Maskiner, kraftledningar och inventarier	2.122.224		1.910.670	
Industri- och kraftstationsfastigheter, bostäder m m	923.761		894.760	
Skogs- och jordbruksfastigheter	55.622		69.263	
	3.101.607		2.874.693	
Ställda panter				
Fordringar	2.812		3.730	
Aktier	99.229		121.268	
Rätt till elektrisk kraft	15.322		15.258	
Företagsinteckningar	151.150		151.150	
Fartygsinteckningar	26.130		29.920	
Fastighetsinteckningar	755.911[4]		744.549	
	1.050.554		1.065.875	

1) Härav Balanspost enligt lagen med vissa bestämmelser om bokföring av bostadslån m m 210 resp. 0 tkr.

2) Skogs- och jordbruksfastigheterna omfattar ca 2.130.000 hektar, varav 77% produktiv skogsmark.

3) I byggnadsvärde ingående värde å fasta maskiner avdraget.

4) Härav har inteckningar för 2.400 tkr ställts till förfogande av utomstående företag.

Skulder och eget kapital

		31.12.1972		Föregående år
Skulder				
Kortfristiga skulder				
Skatteskulder	6.132		1.836	
Låneamorteringar inom ett år	65.046		62.189	
Andra skulder	376.200	447.378	446.163	510.188
Långfristiga skulder (not 15)				
Obligationslån	497.168		450.593	
Andra skulder	508.738		486.339	
Avsatt till pensioner (FPG/PRI-skuld 82.951 resp. 71.647)	152.931	1.158.837	141.075	1.078.007
Minoritetsintressen		35		1.552
		1.606.250		1.589.747
Särskilt avsatta medel				
Obeskattade				
Lagerreserv (not 8)	188.981		185.732	
Reserv i utlandet för framtida kommersiella ändamål	700		698	
Investeringsfond för rörelse	113	189.794	113	186.543
Beskattade				
Reserv för delcredere m m	4.000		4.000	
Reserv för nedskrivningar	4.364	8.364	4.364	8.364
		198.158		194.907
Eget kapital				
Bundna medel				
Aktiekapital	366.500		366.500	
Reservfonder	128.279		127.015	
Skuldregleringsfonder	22.498		19.040	
Koncernreserv	16.664	533.941	17.062	529.617
Disponibla medel				
Dispositionsfonder	32.873		34.728	
Balanserade vinstmedel	31.068		30.233	
Redovisad vinst	32.352	96.293	33.853	98.814
		630.234		628.431
		2.434.642		2.413.085
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar	46.860		37.407	
Andra förbindelser	89.198		93.822	
	136.058		131.229	

Av koncernens disponibla medel har respektive bolags styrelser föreslagit avsättning till bundna fonder med 4.708 tkr.
Av de disponibla medlen hänför sig ca 7,5 milj kr till de utländska dotterbolagen.

Koncernens finansiering och medelsanvändning

milj kr

Tillförda medel = +		1972		Föregående år
Använda medel = –				
Verksamhetens medelsöverskott				
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	+53		+78	
Avskrivningar enligt plan	+123		+118	
Realisationsvinst på försålda fastigheter och aktier	–7	+169	–3	+193
Skatter	–12		–11	
Utdelning till moderbolagets aktieägare	–29	–41	–29	–40
		+128		+153
Långfristiga skulder		+79		+53
Investeringar, netto				
Fastigheter och anläggningar	–141		–141	
Värdepapper och rättigheter	–8		–12	
Långfristiga fordringar	+14	–135	–7	–160
Förändringar i rörelsekapitalet				
Varulager och trädköp	+19		–105	
Kortfristiga mellanhavanden	–80	–61	+62	–43
Likvida medel		+11		+3

Moderbolagets vinst- och förlusträkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

		1972		Föregående år
Rörelsen (not 1)				
Intäkter, omsättning	1.202.398		1.147.960	
Intäkter, övrigt	8.903	1.211.301	4.760	1.152.720
Kostnader[1]		–1.035.877		–978.106
		175.424		174.614
Avskrivningar enligt plan (not 2)				
Moderbolagets anläggningar	–95.670		–91.500	
Dotterbolags anläggningar	–8.430	–104.100	–8.214	–99.714
Rörelseresultat		71.324		74.900
Pris- och värderingsdifferens, varulager (not 3)		9.429		14.595
Aktieutdelning och resultatöverföring (not 4)				
Utdelning från dotterbolag	8.005		4.971	
Överföring från dotterbolag	17.190		15.433	
Utdelning från intresseföretag	936	26.131	1.614	22.018
Finansiella poster (not 5)				
Räntor från dotterbolag	10.331		11.790	
Räntor från övriga	7.350		7.049	
Räntor till dotterbolag	–168		–862	
Räntor till övriga	–54.177		–59.554	
Andra finansiella kostnader	–4.795	–41.459	–2.716	–44.293
Ersättning för räntor, skatter m m till dotterbolag (not 6)		–4.076		–4.711
		61.349		62.509
Extraordinära poster (not 7)				
Realisationsvinst på fastigheter	7.236		2.040	
Realisationsvinst på aktier	65		15	
Diverse intäkter	1.395		15.798	
Diverse kostnader	–14.613	–5.917	–3.355	14.498
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter		55.432		77.007
Bokslutskorrigering av avskrivningar				
Redovisade avskrivningar:				
Patent, tillverkningsrätter o d	–117		–	
Maskiner och inventarier	–80.395		–74.136	
Industrifastigheter, bostäder m m	–16.118		–15.278	
Skogs- och jordbruksfastigheter	–2.040		–2.086	
	–98.670		–91.500	
Avskrivningar enligt plan	95.670	–3.000	91.500	–
Nedskrivningar				
Aktier i dotterbolag	–1.554		–161	
Aktier i andra bolag	–	–1.554	–3.214	–3.375
Reservförändringar (not 8)				
Avsättning till lagerreserv		–3.318		–28.423
Vinst före koncernbidrag och skatter		47.560		45.209
Koncernbidrag till dotterbolag (not 9)		–4.960		–5.709
Skatter (not 10)		–7.000		–6.000
Redovisad vinst		35.600		33.500

1) Härav allmänna förvaltningskostnader 4.693 respektive 4.708 tkr.

Moderbolagets balansräkning

1.000 kr

Noterna hänvisar till bokslutskommentaren på sid. 32–34

Tillgångar		31.12.1972		Föregående år
Omsättningstillgångar				
Likvida medel (not 11)		41.560		31.903
Värdepapper				
Egna obligationer (nom. belopp 9.890 resp. 7.360)		9.522		7.161
Kortfristiga fordringar				
Kundfordringar	174.876		179.065	
Andra fordringar	78.583		54.908	
Fordringar hos dotterbolag	65.785	319.244	25.029	259.002
Varulager och trädköp (not 12)				
Trädköp	53.044		80.524	
Råvaror	168.282		161.110	
Förbrukningsartiklar	64.176		56.442	
Hel- och halvfabrikat	149.507	435.009	150.142	448.218
		805.335		746.284
Anläggningstillgångar				
Långfristiga fordringar				
Fordringar hos andra än dotterbolag	19.890		34.271	
Fordringar hos dotterbolag	162.013	181.903	160.200	194.471
Värdepapper och rättigheter (not 13)				
Aktier, andra än i dotterbolag	71.000		101.000	
Aktier i dotterbolag	91.542		91.262	
Patent, tillverkningsrätter o d	1.057		280	
Kraftservitut	29.108	192.707	29.019	221.561
Fastigheter och anläggningar (not 2 och 14)				
Pågående anläggningar	14.157		9.320	
Maskiner och inventarier	332.337		320.567	
Industrifastigheter, bostäder m m	215.629		216.459	
Skogs- och jordbruksfastigheter[1]	255.399	817.522	220.921	767.267
		1.192.132		1.183.299
		1.997.467		1.929.583
Taxeringsvärden				
Industrifastigheter, bostäder m m[2]	371.000		371.426	
Skogs- och jordbruksfastigheter[1]	403.999		404.305	
	774.999		775.731	
Brandförsäkringsvärden				
Maskiner och inventarier	1.776.564		1.594.820	
Industrifastigheter, bostäder m m	763.071		752.480	
Skogs- och jordbruksfastigheter	55.622		69.263	
	2.595.257		2.416.563	
Ställda panter				
Aktier	99.229		116.188	
Rätt till elektrisk kraft	15.322		15.258	
Företagsinteckningar	126.750		126.750	
Fastighetsinteckningar	610.157		593.674	
	851.458		851.870	

1) Skogs- och jordbruksfastigheterna omfattar ca 2.130.000 hektar, varav 77 % produktiv skogsmark.

2) I byggnadsvärde ingående värde å fasta maskiner avdraget.

Skulder och eget kapital

		31.12.1972		Föregående år
Skulder				
Kortfristiga skulder				
Skatteskulder	2.461		438	
Låneamorteringar inom ett år	43.034		42.189	
Andra skulder	277.439		306.194	
Skulder till dotterbolag	958	323.892	2.637	351.458
Långfristiga skulder (not 15)				
Obligationslån	417.290		365.690	
Andra skulder	335.113		309.611	
Avsatt till pensioner	129.710		120.961	
(FPG/PRI-skuld 68.470 resp. 60.013)				
Skulder till dotterbolag	181	882.294	181	796.443
		1.206.186		1.147.901
Särskilt avsatta medel				
Obeskattade				
Lagerreserv (not 8)		184.343		181.024
Beskattade				
Reserv för delcredere m m	4.000		4.000	
Reserv för nedskrivningar	4.281	8.281	4.281	8.281
		192.624		189.305
Eget kapital				
Bundna medel				
Aktiekapital	366.500		366.500	
Reservfond	124.700		124.700	
Skuldregleringsfond	20.410	511.610	17.060	508.260
Dispositionsfond		30.000		30.000
Balanserade vinstmedel				
Enligt föregående års balansräkning	54.117		54.947	
Avsättning till skuldregleringsfond	–3.350		–5.010	
Utdelning till aktieägarna	–29.320	21.447	–29.320	20.617
Redovisad vinst		35.600		33.500
		598.657		592.377
		1.997.467		1.929.583
Ansvarsförbindelser				
Diskonterade växlar	30.131		22.603	
Andra förbindelser	110.149		110.427	
	140.280		133.030	
Pensionsförpliktelser (not 16)				
Pensionsskuld utöver vad som redovisas under "Avsatt till pensioner"	14.455		13.577	

Beloppet täckes helt av kapital i pensionsstiftelse.

Specifikation av moderbolagets innehav av aktier och andelar

		Nom.värde	St.	%	31.12.1972 Bokfört värde 1.000 kr	St.	%	Föregående år Bokfört värde 1.000 kr
Andra svenska företag än dotterbolag								
AB Astix i likvidation	Kr	100	3.333	33,3	–	3.333	33,3	–
AB Sukab	Kr	100	18	6,0	–	18	6,0	–
AB Svensk Byggtjänst	Kr	100	50	0,8	–	50	0,8	–
AB Svensk Plywood	Kr	100	23	16,4	–	23	16,4	–
AB Svensk Sprit	Kr	50	3.160	35,1	–	3.160	35,1	–
AB Svenska Klorfabrikanter	Kr	100	15	15,0	–	15	15,0	–
AB Svenskt Natron	Kr	100	25	25,0	–	25	25,0	–
AB Wallboardservice	Kr	100	8	16,0	–	8	16,0	–
Bergviks Hartsprodukter AB	Kr	100	480	48,0	–	480	48,0	–
Björkå AB	Kr	100	1	0,0	–	1	0,0	–
Cento Gruppen AB	Kr	500	100	50,0	–	100	50,0	–
Golventreprenörernas Bransch AB	Kr	50	1	0,5	–	1	0,5	–
Holmsunds Stuveri AB	Kr	100	100	30,1	–	100	30,1	–
Lunde Varv och Verkstads AB	Kr	100	643	28,6	–	643	28,6	–
Scan-Lignin AB	Kr	1.000	1	20,0	–	1	20,0	–
Servi-Data AB	Kr	100	1	1,0	–	1	1,0	–
Skogsbrukets Datacentral ek.för.	Kr	1.000	1	2,0	–	1	2,0	–
Sundsvalls Förenade Stuveri AB	Kr	250	199	49,8	–	199	49,8	–
Svensk Interkontinental Lufttrafik AB	Kr	100	3.000	0,5	–	3.000	0,5	–
Svenska Pappersbrukens Handels AB	Kr	100	3.450	11,5	–	3.450	11,5	–
Svenska Tidningspappersbrukens Förening	Kr	1.000	4	15,4	–	4	15,4	–
Svenska Trävaruproducenter AB	Kr	250	1	1,0	–	1	1,0	–
Ådalens Stuveri AB	Kr	100	175	7,8	–	175	7,8	–
AB Svenska Trähus	Kr	100	–	–	–	17	34,0	–
Ådals-Hus AB	Kr	100	–	–	–	20.000	50,0	–
Andra utländska företag än dotterbolag								
Papierwerke Waldhof-Aschaffenburg A.G.	DM	50	689.920	26,2	51.000	689.920	26,2	81.000
Colon Emballage A/S	Dkr	18.000.000[1]	–	50,0	15.000	–	50,0	15.000
Papelera Navarra, S.A.	Pts	1.000	180.000[2]	50,0	5.000	150.000	50,0	5.000
Papiers Nordiques S.A.R.L.	F	100	20	10,0	–	20	10,0	–
Press Papers Ltd.	£	1	4.100	16,7	–	4.100	16,7	–
Scan Zeitungspapier A.G.	Sfr	1.000	9	9,0	–	9	9,0	–
Sociedade Distribuidora de Papel S.A.R.L.	Esc	1.000	200	16,7	–	200	16,7	–
Associated Fibreboard Sales Ltd.	£	1	–	–	–	5.000	25,0	–
Scandinavian Fibre Building Board Services Ltd.	£	1	–	–	–	25	25,0	–
Société d'Etude et de Développement du Carton Ondulé S.A.R.L.[3]	F	100	–	–	–	100	50,0	–
					71.000			101.000

1) Siffran, som betecknar nominella värdet av SCA:s innehav, var 31.12.1971 Dkr 12.000.000. Dkr 6.000.000 tillfördes genom fondemission under 1972.

2) 30.000 aktier tillfördes genom fondemission under 1972.

3) Bolaget upplöst genom likvidation under 1972.

		Nom.värde	St.	%	31.12.1972 Bokfört värde 1.000 kr	St.	%	Föregående år Bokfört värde 1.000 kr
Svenska dotterbolag med egen rörelse[4]								
Bålforsens Kraft AB	Kr	1.000	50.000	100,0	50.000	50.000	100,0	50.000
SCA Emballage AB	Kr	500	2.000	100,0	10.000	2.000	100,0	10.000
Sunds AB	Kr	100	100.000	100,0	10.000	100.000	100,0	10.000
Förvaltnings AB Aeolus	Kr	500	800	100,0	400	800	100,0	400
AB Cellulosatransport	Kr	100	1.000	100,0	100	1.000	100,0	100
SCA:s Timmerförvaltning AB	Kr	100	1.000	100,0	100	1.000	100,0	100
SCA Projekt AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
Fastighets AB Framnäsvarf	Kr	1.000	156	100,0	–	156	100,0	–
Medinvent AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
SCA-Transport AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
SCA:s Bostads AB	Kr	100	1.000	100,0	–	1.000	100,0	–
Utländska dotterbolag med egen rörelse[4]								
Papeteries Léon Clergeau S.A.	F	200	86.000	97,2[5]	10.580	78.500	88,7	8.750
Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V.[6]	Hfl	1.000	2.691	100,0	6.800	2.691	100,0	8.350
Sancella Ltd.	£	1	300.000	100,0	3.532	300.000	100,0	3.532
Compagnie Belge Svenska Cellulosa S.A.	Bfr	12.000	499	99,8	–	499	99,8	–
Compagnie Française Svenska Cellulosa S.A.	F	100	20.000	100,0	–	20.000	100,0	–
SCA Sales Ltd.	£	1	100.000	100,0	–	100.000	100,0	–
Swedish Cellulose Co. (New York) Inc.	US$	100	2.500	100,0	–	2.500	100,0	–
Svenska Cellulosa G.m.b.H.	DM	250.000	–	100,0	–	–	100,0	–
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A.	Lire	50.000	500	100,0	–	500	100,0	–
Svenska Cellulosa Nederland B.V.[6]	Hfl	1.000	100	100,0	–	100	100,0	–
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A.	Sfr	1.000[7]	100	100,0	–	100	100,0	–
Svenska Terminal in Genova S.p.A.	Lire	100.000	500	100,0	–	500	100,0	–
Société d'Exploitation des Cartonnages Lutécia S.A.R.L.[8]	F	100	–	–	–	4.001	100,0	–
Svenska dotterbolag utan egen rörelse[9]								
SCA Förvaltning nr 1 AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
SCA Förvaltning nr 2 AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
SCA Förvaltning nr 3 AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
SCA Förvaltning nr 4 AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
SCA Förvaltning nr 5 AB	Kr	100	50	100,0	5	50	100,0	5
Holmsunds AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
Kramfors AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
Munksunds AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
Skönviks AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
Svartviks AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
Wifstavarfs AB	Kr	100	50	100,0	–	50	100,0	–
					91.542			91.262

4) Vinst- och förlusträkningar och balansräkningar återges i sammandrag på sidorna 36 och 37.

5) Återstående 2,8 % äges av annat koncernbolag.

6) Bolagsformen ändrad från "naamloze vennootschap" (N.V.) till "besloten vennootschap" (B.V.) under 1972.

7) Härav Sfr 500 infordrat och inbetalt.

8) Bolaget upplöst genom likvidation år 1972.

9) Balansräkningarna upptager endast aktiekapitalet å kr 5.000 samt en däremot svarande fordran hos moderbolaget.

Bokslutskommentar

Not 1
Rörelsen

Omsättningen utgöres av levererade varors fakturavärde exklusive mervärdeskatt och innefattar sålunda på leveranserna belöpande cif-kostnader och provisioner. Nettovärdet av leveranserna (fabrikspriset) ligger ca 10% lägre.

Moderbolagets rörelseresultat har påverkats dels av statsbidrag till lagerökning med 4,0 milj kr och dels av fördröjda, till tidigare års verksamhet hänförliga ordinära intäkter i ungefär samma utsträckning. Sunds AB redovisar statsbidrag till lagerökning med 1,4 milj kr.

Not 2
Avskrivningar enligt plan

Avskrivningarna är baserade på tillgångarnas anskaffningsvärden och beräkningar av deras ekonomiska livslängd. Med hänsyn till att avsevärda överavskrivningar gjorts i räkenskaperna under tidigare år har verkställda och aktuella industrinedläggningar icke föranlett några utrangeringsavskrivningar i årets bokslut. Det bokförda värdet av koncernens anläggningar är ca 530 milj kr lägre än deras restvärde efter avskrivningar enligt plan. För moderbolaget är skillnaden ca 450 milj kr. Motsvarande värden var föregående år 590 respektive 520 milj kr.

Med "Intresseföretags anläggningar" åsyftas i koncernens bokslut de kraftverk, från vilka Båkab mottager s k andelskraft. I moderbolagets bokslut avser "Dotterbolags anläggningar" sådana dotterbolag tillhöriga anläggningstillgångar, som användes i moderbolagets rörelse.

Not 3
Pris- och värderingsdifferens, varulager

Posten redovisades föregående år under "Extraordinära poster". Den nu företagna omplaceringen till en position i anslutning till rörelseresultatet har skett för att underlätta jämförelse med andra företag, där beloppet ofta ingår i rörelseresultatet. Se även not 7, första stycket.

Not 4
Aktieutdelning och resultatöverföring

Utdelningsintäkterna härrör i huvudsak från följande företag (milj kr):

	Koncernen	Moderbolaget
Dotterbolag		
Bålforsens Kraft AB (förhandsutdelning)	—	4,3
Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V.	—	2,2
Papeteries Léon Clergeau S.A.	—	0,6
Utländska försäljningsbolag	—	0,9
Intresseföretag		
Papelera Navarra, S.A.	0,7	0,7
Bålforsens Kraft AB:s andelsföretag (förhandsutdelning 1,2)	1,8	—

Av resultatöverföringarna till moderbolaget svarade Bålforsens Kraft AB för 17,0 milj kr.

Av utdelningen från Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V. har 1,4 milj kr använts för nedskrivning av aktierna i detta bolag.

Not 5
Finansiella poster

Räntenivån var låg under året såväl inom landet som på den internationella kapitalmarknaden. Detta medförde en minskning av moderbolagets räntekostnader och därmed av moderbolagets och koncernens räntesaldo i jämförelse med 1971. De senaste månadernas ränteutveckling på marknaden för s k Eurovalutor gör det osannolikt att räntesaldot skall kunna behållas på denna lägre nivå under 1973.

Av "Andra finansiella kostnader" utgör 3,6 milj kr saldot av moderbolagets kursförluster och kursvinster i samband med upplåning och utlåning i utländsk valuta. Nettoförlusten representerar i stort sett en kvardröjande effekt av 1971 års förändringar av de tyska och schweiziska valutornas pariteter, och den kompenseras i betydande utsträckning av att schweiziska francs under lång tid upplånats till förmånligare ränta än andra valutor kunnat erbjuda.

Not 6
Ersättning för räntor, skatter m m till intresseföretag/dotterbolag

Ersättningarna representerar i koncernens bokslut Bålforsens Kraft AB:s andel i räntor och skatter m m i andelsföretagen samt i moderbolagets bokslut bidrag till täckande av motsvarande kostnader i vissa dotterbolag, vilkas anläggningar moderbolaget nyttjar i sin rörelse.

Not 7
Extraordinära poster

Vid angivandet av jämförelsevärdena för föregående år har posten "Pris- och värderingsdifferens, varulager" i 1971 års vinst- och förlusträkning uppdelats. Av beloppet återfinnes den till 14,7 milj kr uppgående del, som återspeglade 1971 års

prisrörelser, nu på annan plats i vinst- och förlusträkningen, som framgår av not 3. Återstoden, 13,7 milj kr, som utgjorde en engångskonsekvens av en ändring av värderingsprinciperna, redovisas fortfarande under "Extraordinära poster" men har tillagts "Diverse intäkter".

Under "Diverse kostnader" redovisas kostnader inom moderbolaget för avveckling av verk och rörelsegrenar med 12,5 milj kr. Härav belöper 8,5 milj kr på avvecklingen av intresset i Ådals-Hus AB. I samband med överlåtelsen av aktierna i detta bolag efterskänkte SCA sin fordran på bolaget och lämnade därutöver ett bidrag till den fortsatta rörelsen.

Not 8
Reservförändringar

Efter avsättning av 3,3 milj kr i årsbokslutet uppgår lagerreserven i moderbolaget till 48% av lagervärdet.

Not 9
Koncernbidrag till dotterbolag

De största bidragen lämnades till SCA Emballage AB med 2,5 milj kr och till Sunds AB med 1,5 milj kr.

Not 10
Skatter

I likhet med föregående år reduceras den beskattningsbara inkomsten hos de svenska företagen genom investeringsavdrag, vilket ånyo möjliggör en relativt låg avsättning till skatter.

Not 11
Likvida medel

Utöver de likvida medlen förefanns vid bokslutstillfället en likviditetsreserv av 106 milj kr — varav 69 i moderbolaget — i form av avtalade, icke utnyttjade checkräkningskrediter.

Not 12
Varulager och trädköp

Lagervärderingen har skett på betryggande sätt i överensstämmelse med lagregler och praxis i respektive länder. För de svenska bolagen har bestämmelserna i förordningen om inventering av varulager tillämpats. Innehavet av trädköp är värderat till kontraktspriser, vilka icke överstiger dagspriserna.

Not 13
Värdepapper och rättigheter

Moderbolagets innehav av aktier i Papierwerke Waldhof-Aschaffenburg A. G. har med tillämpning av bestämmelserna i 100 § 2 mom. aktiebolagslagen nedskrivits med 30,0 milj kr mot samtidig uppskrivning av skogs- och jordbruksfastigheternas värde med samma belopp. Aktierna i det tyska intressebolaget är därmed i balansräkningen upptagna till ett värde i stort sett motsvarande det nominella.

Not 14
Fastigheter och anläggningar

Årets förändringar framgår av nedanstående sammanställning (milj kr):

	Pågående anläggningar	Maskiner, kraftledn. och inventarier	Industri- och kraftstations-fastigheter, bostäder m m	Sjöregleringar	Skogs- och jordbruks-fastigheter
Koncernen					
Ingående balans	14,5	425,0	418,3	27,5	220,9
Omvärdering på grund av växelkursändringar	−0,2	−0,2	−0,8	—	—
Investeringar	+22,6	+109,0	+17,6	+1,4	+7,7
Överföring av färdigställda anläggningar	−13,8	+10,2	+3,6	—	—
Uppskrivning enligt 100 § 2 mom. aktiebolagslagen	—	—	—	—	+30,0
Avyttringar	—	−6,4	−2,7	—	−1,2
Avskrivning mot årsresultatet	—	−102,9	−22,5	−0,5	−2,0
Utgående balans	23,1	434,7	413,5	28,4	255,4

Moderbolaget	Pågående anläggningar	Maskiner och inventarier	Industrifastigheter, bostäder m m	Skogs- och jordbruksfastigheter
Ingående balans	9,3	320,6	216,4	220,9
Investeringar	+13,9	+91,2	+14,9	+7,7
Överföring av färdigställda anläggningar	−9,0	+6,5	+2,5	–
Uppskrivning enligt 100 § 2 mom. aktiebolagslagen	–	–	–	+30,0
Avyttringar	–	−5,6	−2,1	−1,2
Avskrivning mot årsresultatet	–	−80,4	−16,1	−2,0
Utgående balans	14,2	332,3	215,6	255,4

Se beträffande balansvärdena även not 2.

Not 15
Långfristiga skulder

Dotterbolagens andel av koncernens långfristiga låneskuld faller till helt övervägande del på Bålforsens Kraft AB och utgör sålunda lån för kraftrörelsen. Detta gäller all utom moderbolaget liggande obligationslåneskuld, uppgående till 79,9 milj kr, samt 114,8 milj kr av det under "Andra skulder" redovisade beloppet.

Moderbolaget upptog i april månad ett 7 1/4 % obligationslån å 70 milj kr att återbetalas under åren 1973–1992.

Önskemålet att långfristigt binda en del av moderbolagets utländska upplåning föranledde att förhandlingar om ett lån i västtysk valuta under året upptogs med ett internationellt bankkonsortium under ledning av Westdeutsche Landesbank Girozentrale, Düsseldorf, och med Svenska Handelsbanken som svensk representant. Förhandlingarna ledde till att ett obligationslån å 80 milj DM emitterades i februari 1973 till en ränta av 7 1/4 % och med en emissionskurs av 99 1/2 %. Lånet skall återbetalas under åren 1979–1988.

De utländska lån för vilkas betalning obligationslånevalutan sedermera använts har i bokslutet redovisats som långfristiga skulder.

Skulden under "Avsatt till pensioner" ökade genom årets avsättningar med 11,9 milj kr, varav 8,7 i moderbolaget. Nyavsättningarna belastade rörelseresultaten i de skilda bolagen. Det skuldförda beloppet täcker den pensionsreserv som svarar mot samtliga ordinära pensionsutfästelser av koncernens svenska bolag och innefattar därutöver viss av ett utländskt dotterbolag gjord pensionsreservering. Se även not 16.

Not 16
Pensionsförpliktelser

Den här avsedda pensionsskulden belöper på utfästelser utöver pensionsreglemente och pensionsplan, ursprungligen gjorda av en till moderbolaget knuten pensionsstiftelse och övertagna av bolaget i samband med införandet av den s k tryggandelagen. Skulden täckes helt av stiftelsens kapital.

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att till bolagsstämmans förfogande stående medel, utgörande, förutom dispositionsfond å kr 30.000.000:–,

från föregående år balanserade vinstmedel	21.447.473:73
redovisad vinst	35.600.000: –
	Kronor 57.047.473:73

disponeras så,

att till skuldregleringsfond avsättes	3.560.000: –
att till aktieägarna mot kupong nr 28 utdelas 8 kr per aktie	29.320.000: –
samt att återstående belopp balanseras.	24.167.473:73
	Kronor 57.047.473:73

Sundsvall i mars 1973

Tore Browaldh

Nils Berggren **Per Ekström** **Robert Francke**

Sten Wåhlin **Sverker Kastrup** **Bo Rydin**

Verkst.dir.

Ovanstående vinst- och förlust- och balansräkningar överensstämmer med bolagets räkenskaper, vilka granskats enligt avlämnad revisionsberättelse.

C.O. Dahl **Reinh. Geijer** **Tore Henckel**

Auktoriserade revisorer

SCA:s dotterbolags vinst- och förlusträkningar i sammandrag

1972 i 1.000 kr

	Omsättning	Resultat före avskrivningar	Resultat efter avskrivningar	Resultat efter finansiella poster	Extraordinära poster	Bokslutsdispositioner	Resultatöverföring och koncernbidrag	Skatter	Redovisad vinst
Svenska dotterbolag									
Bålforsen-koncernen	129.612	68.793	50.793	22.839	1.009	–346	–17.000	–1.102	5.400
SCA Emballage-koncernen	50.583	2.550	5	–2.422	76	–	2.500	–76	78
Sund-koncernen	131.405	7.579	4.319	–1.378	–	100	1.500	–160	62
Förvaltnings AB Aeolus	–	–	–	96	–56	–40	–	–	–
AB Cellulosatransport	–	190	190	190	–	–	–190	–	–
SCA:s Timmerförvaltning AB	–	–	–	–	–	–	–	–	–
SCA Projekt AB	–	–946	–946	–946	–	–	946	–	–
Fastighets AB Framnäsvarf	–	34	12	–12	27	–21	11	–5	–
Medinvent AB	–	–	–3	–3	–	–	3	–	–
SCA-Transport AB	30.749	9.150	1.905	–	–	–	–	–	–
SCA:s Bostads AB	–	115	–20	–171	339	–145	–	–23	–
Utländska dotterbolag									
Papeteries Léon Clergeau S.A., Nantes	82.638	8.633	6.647	4.760	–329	–2.226	–	–1.416	789
Nederlandsche Houtimport Maatschappij "Nehim" B.V., Amsterdam	55.112	1.891	1.835	2.284	8	–	–	–1.114	1.178
Sancella Ltd., Harpenden	5.552	–4.456	–4.863	–4.923	–281	44	–	–	–5.160
Compagnie Belge Svenska Cellulosa S.A., Bryssel	463	196	149	130	9	–	–	–72	67
Compagnie Française Svenska Cellulosa S.A., Paris	–	297	234	312	63	–	–	–180	195
SCA Sales Ltd., London	7.539	984	722	722	–	41	–	–	763
Swedish Cellulose Co. (New York) Inc., New York	9.066	925	925	1.042	–	–	–	–	1.042
Svenska Cellulosa G.m.b.H., Hamburg	5.692	1.517	1.265	897	68	–182	–	–289	494
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A., Milano	–	–6	–22	–12	95	–	–	–42	41
Svenska Cellulosa Nederland B.V., Amsterdam	8.265	1.738	1.190	543	229	–295	–	–220	257
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A., Basel	–	47	31	50	9	–	–	–5	54
Svenska Terminal in Genova S.p.A., Genua	5.796	466	201	45	–57	104	–	–49	43

SCA:s dotterbolags balansräkningar i sammandrag

per 31.12.1972 i 1.000 kr

	Likvida medel, kortfr. fordringar	Varulager	Långfr. fordringar, värdepapper	Fastigheter, anlägg-ningar	Kortfristiga skulder	Långfristiga skulder	Särskilt avsatta medel	Eget kapital
Svenska dotterbolag								
Bålforsen-koncernen	34.337	1.964	134.296	178.958	72.626	204.476	1.178	71.275
SCA Emballage-koncernen	7.655	4.416	406	32.436	7.635	31.516	1.405	4.357
Sund-koncernen	59.276	54.993	28.643	27.633	44.055	113.680	2.168	10.642
Förvaltnings AB Aeolus	496	–	10.905	–	–	9.928	–	1.473
AB Cellulosatransport	120	–	–	–	–	–	–	120
SCA:s Timmerförvaltning AB	–	–	121	–	–	–	–	121
SCA Projekt AB	23	–	5	–	23	–	–	5
Fastighets AB Framnäsvarf	–	–	27	499	7	363	–	156
Medinvent AB	3	–	–	5	3	–	–	5
SCA-Transport AB	89	–	–	46.634	4.464	42.254	–	5
SCA:s Bostads AB	1	–	183	3.710	123	3.671	–	100
Utländska dotterbolag								
Papeteries Léon Clergeau S.A., Nantes	19.633	9.576	1.025	18.227	22.431	7.165	–	18.865
Nederlandsche Hout-import Maatschappij "Nehim" B.V., Amsterdam	15.926	–	–	80	9.577	1.023	–	5.406
Sancella Ltd., Harpenden	1.037	903	–	3.652	5.496	3.731	–	–3.635
Compagnie Belge Svenska Cellulosa S.A., Bryssel	763	117	–	694	540	–	–	1.034
Compagnie Française Svenska Cellulosa S.A., Paris	2.747	–	465	861	906	–	700	2.467
SCA Sales Ltd., London	9.903	–	203	4.547	10.523	2.740	–	1.390
Swedish Cellulose Co. (New York) Inc., New York	3.603	–	3.142	–	3.872	4.105	–	–1.232
Svenska Cellulosa G.m.b.H., Hamburg	2.534	–	134	6.075	2.348	5.531	–	864
Svenska Cellulosa Italiana S.p.A., Milano	827	–	–	–	287	–	–	540
Svenska Cellulosa Nederland B.V., Amsterdam	1.376	–	–	12.384	4.429	7.514	–	1.817
Svenska Cellulosa (Suisse) S.A., Basel	110	–	256	32	28	5	–	365
Svenska Terminal in Genova S.p.A., Genua	4.342	–	76	1.775	3.040	2.714	83	356

Koncernens leveranser

1.000 kr

	1969	1970	1971	1972
Sulfitmassa	137.643	153.454	115.469	130.808
Sulfatmassa	251.539	293.418	268.576	251.996
Slipmassa	90	–	–	–
Tryckpapper	239.604	268.783	265.883	282.453
Kraftliner, kraftpapper och övrigt papper	196.077	215.873	228.728	227.794
Wellpappemballage	87.812	90.646	112.329	130.057
Cellplastemballage	–	–	1.066	2.367
Sågade trävaror	154.959	138.714	138.324	157.544
Board	19.314	22.763	23.902	29.598
Plywood och lamellträ	5.794	5.177	7.191	11.426
Dörrar	3.673	3.271	3.797	3.658
Parkettgolv	10.587	9.153	5.617	4.745
Trähus	590	–	–	–
Fönster, fasadelement och snickerier-	10.873	–	–	–
Plastprodukter	11.760	10.800	11.503	12.791
Kemisk-tekniska produkter	13.022	13.750	14.627	17.146
Hygienprodukter	–	–	1.114	5.552
Klor och alkali	3.654	5.160	4.124	4.973
Sulfitsprit	1.683	1.124	1.496	515
Terpentin och harts	8.270	10.036	9.754	15.134
Verkstadsprodukter	113.551	113.249	146.910	120.871
Elkraft	78.644	89.813	84.580	98.252
Diverse skogsprodukter	7.298	12.628	12.985	9.336
Främmande produkter	11.696	9.907	33.086	36.002
Övrigt	2.111	372	10.283	14.169
	1.370.244	1.468.091	1.501.344	1.567.187

Revisionsberättelse för Svenska Cellulosa Aktiebolaget

I egenskap av revisorer i Svenska Cellulosa Aktiebolaget får vi avgiva följande revisionsberättelse för år 1972.

Vi har granskat bolagets räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens årsredovisning, genomgått protokoll och andra handlingar av betydelse vid bedömande av bolagets ekonomi och dess förvaltning samt i övrigt vidtagit de granskningsåtgärder, som vi ansett erforderliga.

De för koncernen avgivna vinst- och förlust- samt balansräkningarna har granskats. Bolaget har lämnat lagstadgade uppgifter om aktieinnehav och mellanhavanden med dotterbolag.

Revisionen har icke givit anledning till anmärkning beträffande de till oss överlämnade redovisningshandlingarna, bolagets bokföring, inventeringen av dess tillgångar eller eljest beträffande förvaltningen.

Vi har intet att erinra emot den upp- respektive nedskrivning av anläggningstillgångar, som framgår av årsredovisningens bokslutskommentar, not 13.

Vi tillstyrker, att bolagsstämman

fastställer den i årsredovisningen intagna, av oss påtecknade balansräkningen per 31 december 1972,

beviljar styrelseledamöterna och verkställande direktören ansvarsfrihet för 1972 års förvaltning samt

disponerar de till förfogande stående vinstmedlen, vilka utöver dispositionsfonden uppgår till kronor 57.047.473:73, enligt styrelsens och verkställande direktörens förslag, vilket upprättats med beaktande av gällande lagföreskrifter om fondering. Förslaget till vinstutdelning beaktar koncernens ställning och resultat och står i överensstämmelse med god affärssed.

Sundsvall den 22 mars 1973

C.O. Dahl **Reinh. Geijer** **Tore Henckel**

Auktoriserade revisorer

SCA-KONCERNEN

SCA bildades år 1929 som ett holdingbolag för tiotalet norrländska skogsindustriföretag.

Även om vissa uppgifter som inköp och försäljning tidigt sammanfördes till gemensamma enheter på koncernnivå, hade moderbolaget under de första 20 åren holdingbolagets karaktär. De tillverkande bolagen arbetade således under denna period med i stort sett bibehållen självständighet.

Efter andra världskrigets slut koncentrerades koncernledningen alltmer till Sundsvall och denna omvandlingsprocedur fullföljdes slutgiltigt då de skogsindustriella dotterföretagen år 1954 genom fusion uppgick i moderbolaget. Samtidigt bildades särskilda dotterbolag för tillverkning och försäljning av teknisk utrustning och elektrisk kraft, Sunds AB och Bålforsens Kraft AB.

Numera ingår i koncernen även två dotterbolag för tillverkning av wellpapp — nämligen SCA Emballage AB i Sverige och Papeteries Léon Clergeau S.A. i Frankrike, samt ett företag som tillverkar hygienprodukter, Sancella Ltd., i England.

Genom fusionen 1954 skapades en företagsform med förutsättningar för en effektiv samordning av verksamheten och för en nödvändig strukturrationalisering. Syftet har varit och är allt fortfarande att skapa stora konkurrenskraftiga enheter inriktade på allt högre förädlingsgrad och kvalitet. Som ett exempel på detta kan Ortviken nämnas. Där tillverkades 1954 cirka 45.000 ton sulfitmassa. Idag har Ortviken en kapacitet om cirka 340.000 ton tidningspapper per år. Under 1973 byggs kapaciteten vid Ortviken ut med ytterligare 40.000 ton.

Men strukturomvandlingen berör inte bara de tillverkande enheterna. Alla funktioner av betydelse såsom råvaruförsörjning, transporter, forskning och utvecklingsarbete samt administration, har effektiviserats. Under senare år har en radikal omläggning av råvarutransporterna och distributionen av färdigprodukterna varit dominerande projekt i detta arbete.

Den kraftiga utbyggnaden av SCAs pappersproduktion i Norrland, som inneburit en tredubbling under perioden 1960—1971, är ett uttryck för den fortlöpande utvecklingen mot högre förädlingsgrad. Ett annat uttryck för denna strävan är SCAs omfattande engagemang inom förpackningsområdet, såväl i Sverige som i utlandet, samt inom pappers- och pappersförädlande industrier i utlandet. Denna utveckling syftar samtidigt till att långsiktigt säkerställa betydande leveranser från SCAs cellulosafabriker och pappersbruk i Norrland och därmed även sysselsättningen vid industrierna och skogsbruket i Norrland.

Koncernens anläggningar i Sverige

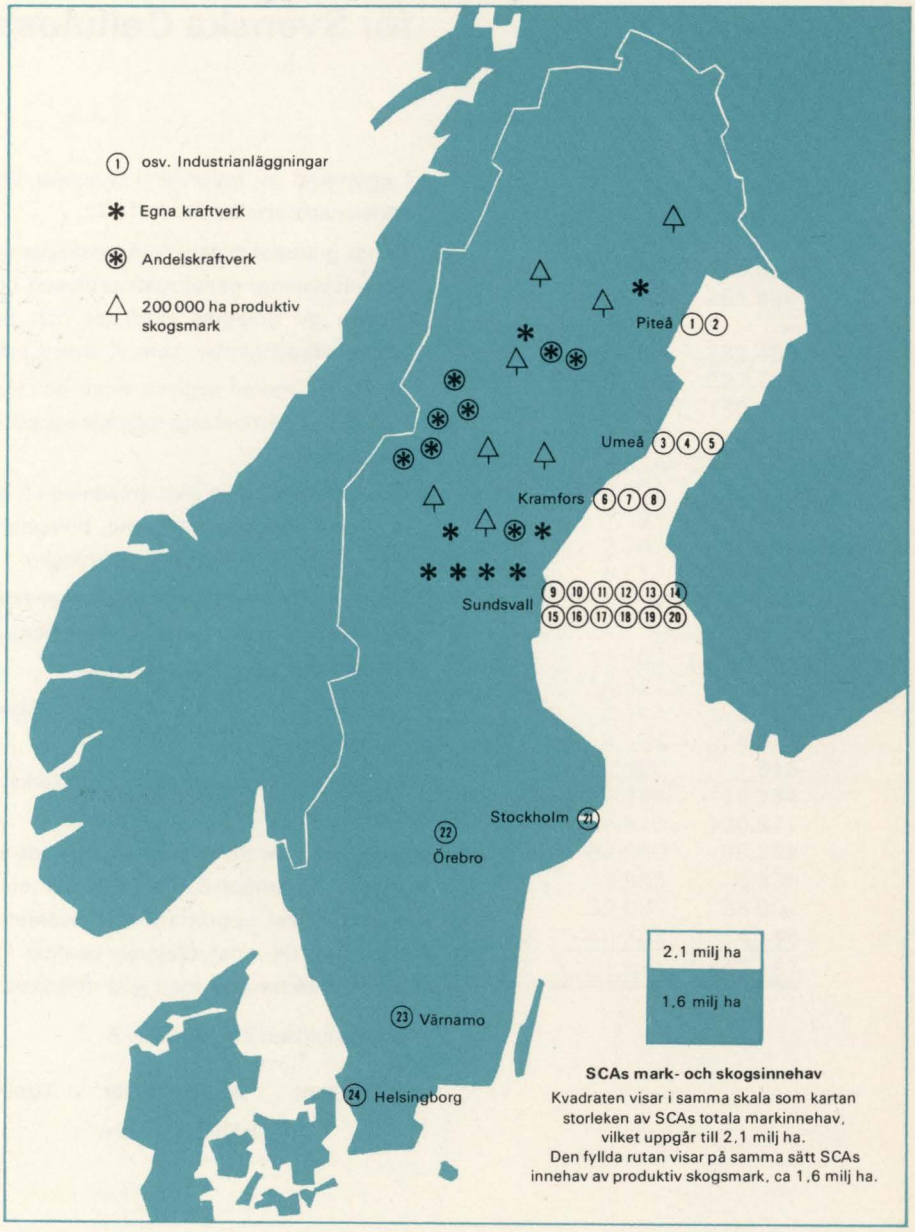

Koncernens intressen i Europa

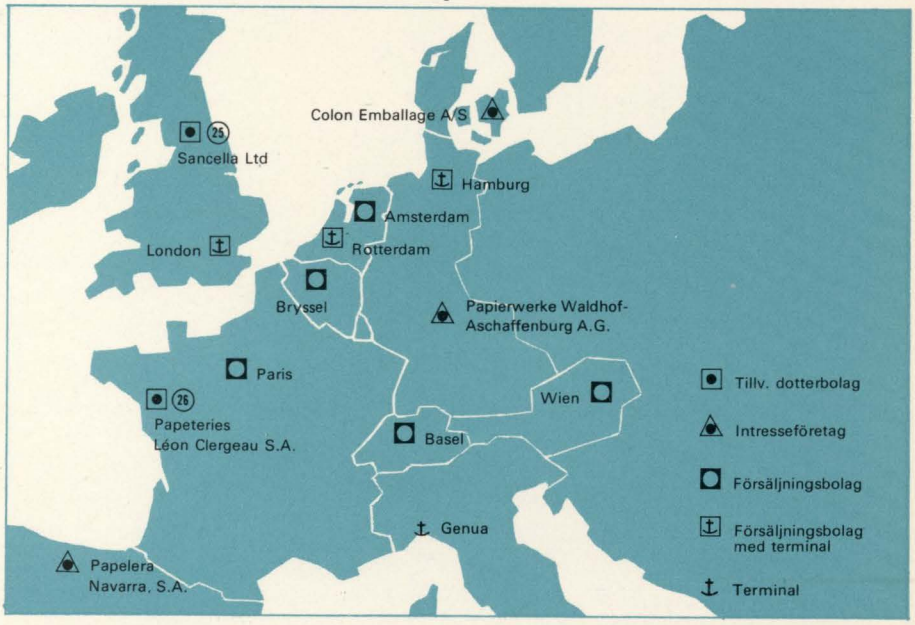

Koncernens skogar, industrianläggningar och tillverkningskapacitet

SKOGSDIVISIONEN

Totalt markinnehav	2,13 milj hektar
Denna yta kan jämföras med halva Schweiz	
Produktiv skogsmark	1,64 milj hektar
Normaltillväxt i egna skogar	4,2 milj m^3sk/år

Skogsdivisionens normalavverkningar uppgår till ca 5,7 milj m^3 sk/år, varav ca 1/3 utgörs av trädköp.

CELLULOSA-OCH KRAFTPAPPERSDIVISIONEN

	Emb.papper	Cellulosa
④ Obbola sulfatfabrik		160.000 ton
⑥ Kramfors sulfitfabrik		85.000 »
⑦ Kramfors pappersbruk	5.500 ton	
⑨ Wifstavarfs sulfatfabrik		60.000 »
⑩ Östrands sulfatfabrik		175.000 »
⑪ Svartviks sulfitfabrik		110.000 »
⑫ Wifstavarfs pappersbruk	85.000 »	
	90.500 ton	590.000 ton

	Lev.värde
⑬ Östrands klor/alkalifabrik	18,9 milj.kr
⑭ Nyhamns Kem. Fabrik	18,9 » »
㉕ Sancella Ltd., England	5,6 » »
Kemiska biprod. terpentin, harts	16,7 » »
	60,1 milj.kr

EMBALLAGEDIVISIONEN

	Emb.papper	Wellpapp
① Munksunds pappersbruk	210.000 ton	
㉑ Järfälla wellpappfabrik		15.000 ton
㉓ Värnamo wellpappfabrik		20.000 »
㉖ Clergeau-koncernen, Frankr.		60.000 »
	210.000 ton	95.000 ton

TRYCKPAPPERSDIVISIONEN

	Tryckpapper
⑮ Ortvikens tidningspappersbruk	340.000 ton
⑯ Matfors journalpappersbruk	65.000 ton
	405.000 ton

TRÄPRODUKTDIVISIONEN

	Trävaror	Lev.värde
② Munksunds sågverk	115.000 m^3	
③ Holmsunds sågverk	100.000 »	
⑧ Lugnviks sågverk	55.000 »	
⑰ Tunadal/Wifstav.sågv.	250.000 »	
⑤ Holmsunds dörrfabrik		3,7 milj.kr
⑱ Johannedals boardfabrik		33,0 » »
⑲ Johannedals plywoodf.		11,4 » »
	520.000 m^3	48,1 milj.kr

DISTRIBUTION

Tre specialfartyg om vardera 12.300 dw.ton.
Terminaler i Umeå, Sundsvall, Hamburg, Rotterdam, London och Genua.

SUNDS AB

	Lev.värde
⑳ Sunds AB, Sundsvall	88,4 milj.kr
㉒ Sund-Emba, Örebro	27,8 » »
㉔ Sund-Åkesson AB, Helsingborg	15,2 » »
	131,4 milj.kr

BÅLFORSENS KRAFT AB

	Produktion
Bålforsens Kraft AB	1.705 milj kWh
Andelskraftverk	1.890 » »
	3.595 milj kWh

Intresseföretagens tillverkning

Danmark

Colon Emballage A/S (50%)

Wellpappemballage	60.000 ton

Spanien

Papelera Navarra, S.A. (50%)

Kraftpapper	60.000 ton
Wellpappemballage	35.000 ton

USA

Patrician Paper Co (22%)

Hygienprodukter	45.000 ton

Västtyskland

PWA (26,2%)

Cellulosa för avsalu	175.000 ton
Grafiska papper	230.000 ton
Hygienprodukter m m	70.000 ton
Wellpappemballage	170.000 ton
Pappers- och plastsäckar	35.000 ton
Papper för wellpappindustrin	160.000 ton
Övrigt papper	150.000 ton